

KROMĚŘÍŽSKÝ
ZPRAVODAJ
12/2007
PROSINEC
5 Kč

Kvetoucí Kroměříž v roce 2007. Josef Menčí, Gorkého ulice. Rodina Havelkova, Zborovská ulice.

Foto: Jana Knapková

Foto na titulní a poslední straně M. Karásek

Vážení čtenáři

Zdá se, že teprve nedávno skončily letní prázdniny, a už klepou na dveře Vánoce. V supermarketech sluníčko rozežívalo vánoční kolekce a čokoládové mikuláše podobně jako o skutečných svátcích v Austrálii, ale teď tady jsou doopravdy. V nostalgii pochmurných dlouhých pozdně podzimních večerů si uvědomujeme, že kalendářní rok pro nás představují milníky: Vánoce, Silvestr a Nový rok, Velikonoce, letní prázdniny a dovolená, Dušičky a opět tu jsou Vánoce. Vybočením může být pouze řádění přírodních živlů. Čas nám letí v nepřetržitém koloběhu dní. Chceme všechno stihnout, ale ne vždy se to podaří. Ztracený čas je pak problém. Snažíme se jej hledat alespoň v období vánočních svátků. V kruhu rodiny a s blízkými využíváme příležitosti k projevení lásky - milým dárkem, pohlazením, polibkem. Člověk by měl umět lépe hospodařit se ztraceným a nalezeným časem.

Patnáct roků je v lidském životě slušný časový úsek, z jiných úhlů pohledu je zase třeba zanedbatelný. Právě tak dlouho slouží ve městě Kroměříži strážníci městské policie. Osm z nich dokonce plných patnáct let. O jejich práci přinášíme větší článek. Čas sehrává svoji roli i v životním prostředí. Před sto lety patřil rak říční neodmyslitelně ke každému potoku, říčce či rybníku. Dnes jej předvádíme středoškolské mládeži jako kriticky ohroženého živočicha, jemuž hrozí vymření. Období 44 let využil kroměřížský občan JUDr. Josef Čech k tomu, aby stokrát navštívil transfúzní oddělení a dobrovolně daroval svou krev ve prospěch zdraví neznámých lidí. O čase se hovoří také v souvislosti s nejstarší občankou Zlínského kraje, kroměřížskou rodačkou Marií Smejkalovou, která v dobré kondici oslavila 104. narozeniny. Muzeum Kroměřížska nabízí výstavu pozoruhodných exponátů, které prezentují vymezené časové období. Současní žáci základní školy si nevědí rady se správnou identifikací předmětů běžně používaných jejich babičkami a prababičkami. Ale oni by se asi divili už i počítačovým disketám i samotným počítačům z počátku devadesátých let minulého století.

Deset let už také uplynulo od katastrofálních povodní v létě roku 1997, které postihly celou Moravu. Čas už hodně ran zahojil, ale stopy velké vody najdeme na nemovitostech dodnes. Stejně jako v paměti těch, jimž běsnící živel vnikl do příbytků. A jaká byla Kroměříž v dávných časech? Dovolíme si nabídnout malé zavzpomínání na doby, kdy to bylo malé městečko, obklopené poli, loukami a lesy.

Přejeme příjemné chvíle s Kroměřížským zpravodajem.

Miroslav Karásek

Cítat na prosinec: Člověk, který sám sobě moc nevěří, bojí se slyšet názory těch druhých, aby nepišel o své vlastní. Jiří Menzel

OBSAH

Editorial	3
Zimní stadion potřebuje novou střechu	4
Dobrovolní hasiči mají nové vybavení	4
Zastupitelé navrhnou v příštím roce vyrovnaný rozpočet	4
Do oprav památek se bude v Kroměříži investovat i v příštím roce	5
O čem jednalo Fórum zdravého města	6
Zprávy z radnice	7
Oslavy vzniku Československé republiky	8
Připomínka Dne rumunských ozbrojených sil	9
Městská policie zasahuje	10
Městská policie si připomněla patnáct let své existence	11-13
Pozoruhodný projekt v SŠ-COPT Kroměříž	14
Dr. Josef Čech absolvoval stovku odběrů krve	15
Nejstarší obyvatelka Zlínského kraje	16
Město ocenilo fotografa	17
Nabídka kulturních a společenských programů v Kroměříži	18-21
Vzpomínka na prof. Hajdu	22
Jak žijí přátelé Kroměříže v Praze? ..	23
Připomínka desetiletí od povodní v Kroměříži	23
Planorbis ukázal studentům kriticky ohroženého živočicha	24
Adventní setkání v Těšnovicích ..	25
Využijte možnost čtení sluchem ..	26
Dny poezie 2007 v Knihovně Kroměřížska	27
Galerie v podloubí vystavuje díla klientů psychiatrické léčebny ..	29
Restaurování balustrády za kostelem P. Marie v Kroměříži	30
Pamatujete někdejší „Tržák“?	31
Zdroje a tradice kulturnosti Kroměříže	32
Představujeme kroměřížský sport a sportovce	33-34

Web stránka Kroměřížský zpravodaj:
<http://www.mesto-kromeriz.cz/kz.asp>

Radnice i hokejisté chtějí získat peníze na opravu zimního stadionu

Zimní stadion v Kroměříži by se mohl v příštím roce dočkat opravy střechy, která je již delší dobu ve velmi špatném stavu a nutně potřebuje rekonstrukci. Občanské sdružení Hokejový klub Kroměříž, které má objekt v pronájmu od zdejší radnice, usiluje o získání osmimilionové dotace od ministerstva školství, mládeže a sportu. Zbývající třetinu z celkových nákladů bude muset poskytnout kroměřížská radnice z vlastních zdrojů.

„V současné době je střecha zimního stadionu ve velmi špatném stavu. Celkové náklady na opravu odhadujeme na dvanáct milionů korun, ovšem na to, abychom financovali celou opravu sami, nedisponuje náš rozpočet potřebnou částkou,“ vysvětlil kroměřížský starosta Miloš Malý. Prostředky z ministerstva školství však nemůže získat město, ale jen nezisková organizace, a to s podmínkou, že část nákladů doplatí právě radnice.

„Způsob opravy prostřednictvím dotace z ministerstva, která by byla poskytnuta občanskému sdružení a zbývající část dofinancována z rozpočtu města, se nám jeví jako velmi výhodná. Zastupitelé města již proto na svém jednání vyjádřili souhlas s dofinancováním opravy v objemu čtyř milionů korun z rozpočtu města. Přestože se bude o přidělení dotace rozhodovat až v příštím roce, už nyní musí být náš příslib v žádosti uveden,“ dodal starosta.

Zchátralý zimní stadion získala radnice do svého vlastnictví ve veřejné dražbě v červnu roku 2006. Hned poté město investovalo více než milion dvě stě tisíc korun do okamžitého odstranění havarijního stavu střechy. Bez celkové rekonstrukce, a to nejen střechy, ale například i chladičového systému a dalšího vybavení se však zimní stadion neobejde. **-pz-**

Dobrovolní hasiči mají nové vybavení pro případ velké vody

Kroměřížští dobrovolní hasiči mají k dispozici nové vybavení. S finanční podporou kroměřížské radnice a Zlínského kraje zakoupili nové kalové čerpadlo s příslušenstvím a speciální zásahovou obuv do vody. Nová výbava jim usnadní práci zejména při povodních a lokálních záplavách, které jen v letošním roce region opakovaně postihly. „Novou součástí naší výzbroje je motorové kalové čer-

padlo Honda WT 30 X, které významně pomůže při čerpání znečištěných vod. Dále jsme koupili ochrannou obuv pro jednotky v Kroměříži, Postoupkách, Hradisku a Trávníku tak, aby jednotky mohly pracovat i ve vysoké vodě,“ uvedl velitel Sboru dobrovolných hasičů Kroměříž Zdeněk Janásek. Podle něj pořízení čerpadla s příslušenstvím přišlo celkem na šedesát tisíc korun s tím, že 40 tisíc

korun poskytl formou dotace Zlínský kraj a zbývající sumu uhradila kroměřížská radnice. Pořízení speciální obuvi přišlo na třicet tisíc korun, z nichž dvacet tisíc poskytl Zlínský kraj a zbytek opět kroměřížská radnice. Nové vybavení by chtěli kroměřížští dobrovolní hasiči v brzké době vyzkoušet u šterkovistiště Bagrák v rámci cvičení. **-pz-**

Zastupitelé navrhují v příštím roce vyrovnaný rozpočet

Kroměřížská radnice dokončuje přípravu městského rozpočtu na rok 2008. Zastupitelé města se na svém jednání ve čtvrtek 15. listopadu s předloženým návrhem podrobně seznámili a na doporučení radních i finančního výboru ho schválili k vyvěšení na úřední desce. „Zákon ukládá, že návrh rozpočtu musí být zveřejněn na úřední desce po dobu patnácti dnů před samotným schvalováním konečné podoby rozpočtu. Veřejnost tedy bude

mít možnost návrh vidět a připomínkovat,“ sdělil vedoucí finančního odboru radnice Radim Hlaváč s tím, že samotné schvalování rozpočtu bude na programu 13. zasedání Zastupitelstva města Kroměříže, které se uskuteční ve čtvrtek 13. prosince. Návrh rozpočtu pro rok 2008 počítá na straně příjmu s částkou 607 milionů 385 tisíc korun. Výdaje města Kroměříže by v příštím roce měly činit 579 milionů 185 tisíc korun. **-pz-**

Do oprav památek se bude v Kroměříži investovat i v příštím roce

Kroměřížská radnice se bude i v příštím roce ucházet o finanční prostředky z Programu regenerace městských památkových rezervací. Už nyní město vybralo objekty, do jejichž oprav by bylo třeba v příštím roce investovat. Tak jako v uplynulých letech na seznamu figurují městské, církevní i soukromé objekty.

Zastupitelstvo města Kroměříže ve čtvrtek 15. listopadu schválilo návrh Programu regenerace pro rok 2008. Podle něj by se mohl v příštím roce dočkat oprav městský dům č. p. 33 na Velkém náměstí, čtyři památkově chráněné domy v majetku fyzických a právnických osob a také kostel P. Marie, chrám sv. Mořice a kostel sv. Jana Křtitele. „Jde o každoroční stanovení základního požadavku vůči Ministerstvu kultury České republiky tak, aby tento ústřední orgán mohl stanovit objem požadavků za celou republiku a následně provést redukcí těchto požadavků se stanovením limitu pro jednotlivé žadatele,“ vysvětlil Jan Slanina, předseda radniční komise pro architekturu města, regeneraci a rozvoj městské památkové rezervace. Podle něj bude tento materiál na základě konečného stanovení prostředků z ministerstva upřesněn a teprve podle konkrétní výše příspěvků bude stanoven i rozsah prací.

Program regenerace Městské památkové rezervace zahrnuje městské, církevní i soukromé objekty a každý

subjekt se na opravách finančně podílí. „Každoročně se snažíme využívat dotace poskytované ministerstvem kultury na opravy v městských památkových rezervacích. Jejich čerpání je však vázáno přísnými pravidly,“ uvedl místostarosta města Kroměříže Petr Sedláček.

O výběru jednotlivých objektů rozhoduje zastupitelstvo, které také musí významnou částkou přispět z rozpočtu města. Poměr investic je přitom v rámci programu jasně stanoven podle toho, kdo je vlastníkem památkového objektu. „Je-li jím radnice, musí se na financování oprav podílet nejméně padesáti procenty. Stát může poskytnout maximálně padesát procent, většinou však jeho příspěvek bývá nižší,“ vysvětlil Sedláček. Pokud je majitelem opravované památky soukromá osoba, její minimální podíl činí čtyřicet procent. Stát pak přispívá maximálně padesáti procenty a radnice do oprav musí vložit nejméně deset procent nákladů. „V případě, že je opravovaný objekt v majetku církve, stát může formou dotace poskytnout až 70 procent. Město ze svého rozpočtu dává minimálně 20 procent a alespoň deseti procenty se musí na opravách podílet vlastník. Vzhledem k tomu, že církev zpravidla nemá dostatek prostředků na rekonstrukci svých památek, často přispíváme na úhradu církevního podílu i my,“ dodal místostarosta. **-pz-**

Na konferenci se hovořilo o vzdělávání v sociálních službách

Více než sto dvacet hostů navštívilo v úterý 20. listopadu celostátní odbornou konferenci nazvanou Vzdělávání ke zvyšování kvality v sociálních službách, kterou pod záštitou kroměřížského starosty Miloše Malého uspořádala zdejší Střední zdravotnická škola a Sociální služby města Kroměříže. Jak už ze samotného názvu vyplývá, cílem setkání bylo diskutovat o aktuálních otázkách v poskytování sociálních služeb s ohledem na kvalitní vzdělávání personálu.

„Naší prioritní motivací bylo, aby se zde setkali zástupci institucí, které zajišťují vzdělávání s dopadem na oblast sociálních služeb, s těmi, jež v sociálních službách konkrétně pracují,“ vysvětlila Ludmila Hanáková z pořádající Střední zdravotnické školy. Právě tato instituce přitom vzdělávání v oblasti sociálních služeb zajišťuje. „Od roku 2004 vzděláváme v oboru pracovníků v sociálních službách a také zajišťujeme kvalifikační kurzy pro pracovníky v sociálních službách. Pro oba směry potřebujeme mít kon-

takt s praxí,“ dodala Ludmila Hanáková s tím, že toto setkání se v Kroměříži koná již druhým rokem. Poskytovatelům sociálních služeb a jejich zaměstnancům konference pro změnu přináší ucelený pohled na možnosti v oblasti oborového vzdělávání, ale i odpovědi na některé souvislosti vyplývající z nového zákona. **-pz-**

Fórum Zdravého města

Foto: -kam-

Nosná témata fór Zdravého města, pořádaných 17. října - zdravý životní styl, kultura vzdělávání, sociální problematika a 24. října - životní prostředí, doprava, veřejná správa a podnikání, přilákala do konferenčního sálu Knihovny Kroměřížska řadu obyvatel města a místních částí. Zejména 24. října přišla vzhledem z obav o poškozování životního prostředí řada občanů z Vážan a nejbližšího okolí.

O dopravě ve městě pohovořila místostarostka MUDr. Olga Sehnalová, MBA, ing. Vlastimil Foltýn z Odboru služeb MěÚ Kroměříž a předseda dopravní komise Michal Sum. Počty dopravních nehod, k nimž došlo na území města, jsou stále varující. Pro zvýšení bezpečnosti chodců se v roce 2006 vybudovalo na 11 přechodech pro chodce přídavné osvětlení, v letošním roce takto město upravilo 15 přechodů. Ani údaje o dopravních nehodách cyklistů nemohou nikoho ponechat v klidu. Proto se stále rozšiřuje síť cyklostezek s možností napojení na národní síť. Nejdále je příprava cyklostezky Kroměříž - Kvasice. Městská hromadná doprava má k dispozici bezbariérové autobusy a na svých linkách přepraví ročně přibližně dva miliony cestujících.

Přítomní občané vznesli podezření z navázení nepovolených materiálů na rekultivaci vytěžených cihelny. Na upozornění občanů provede Městská policie kontrolu vozidel a dopravovaného materiálu. Občané rovněž zajímaly připravovaná omezení v dopravě v souvislosti

s generální rekonstrukcí mostu přes Moravu. Dobu uzavírky zatím nelze přesně vymezit, vše ukáže až sondáž v tělese mostu a stanovení technologických postupů

Životní prostředí je téma, které se veřejnosti dotýká na každém kroku. Hovořilo se o výsadbě stromů na území města, o rekonstrukci vybraných alejí, o regeneraci zeleně na sídlišťích a rekultivaci skládek. Probírala se budoucí parková úprava Hanáckého náměstí, lesopark na Barbořině, ale také záležitosti související s kácením stromů, vandalismem na přírodě a každodenní výchova mládeže k péči o životní prostředí. Ing. Petr Vodák z Odboru životního prostředí MěÚ Kroměříž rovněž informoval přítomné o protipovodňových opatřeních, které město stále zdokonaluje. Zhodnotil úroveň třídění domovních odpadů, které je v porovnání s jinými městy na slušné úrovni. Ale podotkl, že na tom má zásluhu především školní mládež, která díky systematickému environmentálnímu působení pedagogů považuje třídění za samozřejmé a nutí k tomu své rodiče a prarodiče.

Cyklus pravidelných debat představitelů města s občany má svou tradici a je užitečné v ní pokračovat. Besedy ukazují, že jsou témata, o něž se občané zajímají zcela intenzivně a vyžadují co nejvíc vyčerpávajících a kvalitních informací. Pokud se jim jich nedostává, vznikají zavádějící fámy a spekulace.

M. Karásek

Městskou hromadnou dopravu ovlivní opravy mostu

V Kroměříži vstoupí od 10. prosince v platnost nová jízdní řada městské hromadné dopravy. Místostarostka Olga Sehnalová upozornila, že provoz městských autobusů zřejmě v příštím roce významně ovlivní plánovaná rekonstrukce silničního mostu přes řeku Moravu. „Může se podepsat na časech a vůbec na souladu s jízdními řady. Jednáme sice o způsobu zabezpečení průjezdnosti mostu pro autobusy MHD, ale ve hře je i jiná varianta, při níž spoje budou končit před mostem s tím, že občané budou muset jít několik desítek metrů pěšky,“ upozornila místostarostka. S připomínkováním jízdního řádu mají Kroměřížské technické služby zkušenosti už z minulých

let. „Charakter připomínek se velmi různí. Některé jsou silně subjektivní a nemají žádnou reprezentativní sílu, abychom se jimi museli vážně zabývat. Některé jsou ale naopak skutečně věčné a přínosné a v takových případech je jen dobře, že se lidé k dané problematice mohou vyjádřit,“ uvedl ředitel Kroměřížských technických služeb Leo Berka. Dodal, že veškeré náměty mohou lidé sdělit osobně u přepážky informačního centra MHD v budově vlakového nádraží, telefonicky na číslech 573 337 317 a 604 290 535 i prostřednictvím elektronické pošty (mhd@kmts.cz)

-pz-

V Kroměříži takové problémy už nemáme

Zatímco si některá města a obce ve Zlínském kraji stěžují na lidi, kteří vyvázejí domovní odpady na nepovolená místa a zakládají tak černé skládky, v Kroměříži, zdá se tento problém pozvolna zmizel. „Od té doby, co ve městě funguje Sběrný dvůr, černé skládky téměř zmizely,“ potvrdil nám vedoucí Odboru služeb Městského úřadu Kroměříž Lambert Hanzal. Občané využívají nabízené služby, jako například mobilní sběrné dvory v různých částech města, zpětný odběr elektrospotřebičů a především Sběrný dvůr na sídlišti Zachar, kam mohou veškeré odpady bezplatně odložit. Například uherskohradištskou radnici přišla letos likvidace všech zjištěných černých sklá-

dek na území města na sto padesát tisíc korun. „U nás se už jen opravdu výjimečně objeví menší množství odpadu odkládaného lidmi, kteří nerespektují vyhlášky a vytvářením divokých skládek ničí životní prostředí. Takové skládky likvidujeme vlastními silami s minimálními náklady, které se pohybují ve stokorunách,“ pokračuje Lambert Hanzal. „Ale daleko vyšší sumu musíme vynaložit na odvoz odpadů odevzdaných občany a firmami do Sběrného dvora. Náklady citelně stoupají, ale přítomnost Sběrného dvora zaručuje čistotu ve městě a okolí,“ uzavřel vedoucí odboru služeb.

-lam-

Město omezí vánoční osvětlení

V letošním vánočním období město poněkud omezí světelnou vánoční výzdobu v ulicích Kroměříže. Ta už tradičně patří neodmyslitelně k předvánoční a vánoční náladě, vytváří sváteční atmosféru, přitahuje fotografy k zachycení neobvyklých okamžiků a láká návštěvníky k procházkám a obdivování nasvícených ulic i náměstí. Z důvodů narůstajících cen za elektřinu, nákladů na provoz, údržbu a obnovu ubude především světelných prvků. Ulice budou i v době letošních Vánoce zdobit motivy zvonků, hvězd, komet, vloček nebo sviček vyrobených z imitace chvojí.

V loňském roce představovaly náklady na tyto účely 920 tisíc korun, letos je na výzdobu z rozpočtu města určeno 600 000 korun. V městské památkové rezervaci zůstane výzdoba stejná jako loni, světelná výzdoba nebude

svítit například v ulicích Albertova, Spáčilova, Wolkero-va, na Slovanském náměstí nebo na mostě přes Moravu.

Ke slavnostnímu rozsvícení vánočního stromu a světelné výzdoby dojde 29. listopadu v 17 hodin. -kam-

Oslavy vzniku Československé republiky

Naše země si připomněla 89. výročí vzniku samostatného československého státu. Kytici u sochy prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka na Masarykově náměstí v Kroměříži položili 26. října zástupci města, Sokolské župy hanácké, Českého svazu bojovníků za svobodu i kroměřížská veřejnost. Události, které předcházely vzniku Československé republiky, a důležitá jednání, jež ve světě vedl zkušený politik Tomáš Garrigue Masaryk, připomněl starosta Sokola JUDr. ing. Mohyla.

Foto: -kam-

Z vojenské ubytovny bude dům pro seniory

Foto: archiv redakce

Objekt bývalé vojenské ubytovny v Purkyňově ulici získala radnice v roce 2006 bezúplatně od armády s podmínkou, že bude sloužit výhradně pro poskytování sociálních služeb. Během dvou roků po intenzivních stavebních úpravách by z ubytovny měl vzniknout domov menšího typu s jednou, dvou a třílůžkovými pokoji s kapacitou pro 54 seniorů. Dům se nachází v klidnější části města, má vlastní parkoviště a je za ním prostor, který by mohl být upraven pro park nebo zahradu. **-kam-**

Připomínka Dne rumunských ozbrojených sil v Kroměříži

25. říjen je každoročně oslavován jako Den rumunských ozbrojených sil. Při této příležitosti položila delegace rumunského velvyslanectví v čele s Charge d'Affaires a.i. Danem Balanescu, předsedencem obrany plk. Viorelem Georgiu a tajemníkem velvyslanectví Gabrielem Maresem věnce u památníku vojáků rumunské královské armády na náměstí Míru, kteří padli při osvobozování naší vlasti v bojích 2. světové války. U památníku se rovněž poklonili zástupci města Kroměříže, Českého svazu bojovní-

ků za svobodu a Česko - rumunské společnosti. Se zástupci velvyslanectví krátce pohovořil starosta Kroměříže Miloš Malý.

Foto: -kam-

Váleční veteráni vzpomínali na své padlé přátele

Pietní setkání při příležitosti Dne válečných veteránů připravila v pátek 9. listopadu na místním hřbitově kroměřížská radnice. Zástupci města Kroměříže, Sdružení válečných veteránů České republiky, Svazu bojovníků za svobodu a demokracii a Krajského vojenského velitelství si u pomníku padlým hrdinům připomenuli všechny oběti válečných konfliktů z řad vojáků i civilistů, kteří položili životy při obraně své vlasti.

Foto: P. Zrna

Vánoční sbírka pomůž dětskému onkologickému oddělení

V Kroměříži je již mnohaletou tradicí pořádání vánoční sbírky formou pokladničky umístěné pod vánočním stromem na Velkém náměstí. Výjimkou nebude ani letošní rok. Lidé najdou pod stromem pokladničku, jejíž závěrečná suma bude použita na rekonstrukci a humanizaci onkologického oddělení Dětské kliniky v Olomouci.

„Radnice obdržela od Sdružení rodičů a přátel hematologicky a onkologicky nemocných dětí Dětské kliniky při Fakultní nemocnici v Olomouci žádost o umístění po-

kladničky pod vánočním stromem. Tomuto sdružení byla sbírka věnována již v minulosti a radnice s ní měla dobré zkušenosti,“ uvedl mluvčí kroměřížské radnice Pavel Zrna, podle kterého již radní umístění pokladničky pod stromem pro sdružení s názvem Šance schválili.

Vánoční strom bude rozsvícen ve čtvrtek 29. listopadu a s tímto slavnostním aktem bude zahájena i sbírka, která zpravidla trvá až do prvních lednových dnů.

-PZ-

Mezi ztracenými věcmi převládají jízdní kola

Oddor právní Městského úřadu Kroměříži eviduje všechny nalezené věci na území města, které nálezcí poctivě odevzdali. Pokud se vlastník o věc nálezcem odevzdanou nepřihlásí do šesti měsíců od

jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví města Kroměříže. Všechny nalezené klíče jsou vyvěšeny před právním odborem v přízemí Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí 115. Vedle mobilního telefonu Nokia byla

nalezena peněženka s finanční hotovostí, ale někdo nalezl a odevzdal i spodní část zubní protézy. A pak už následuje seznam 15 různých typů jízdních kol.

-kam-

MĚSTSKÁ POLICIE ZASAHUJE

● Dne 3. listopadu po půlnoci oznámil městské polici všímavý občan, že na parkovišti u křižovatky ulic Lutopecká a Kopernikova kopou tři osoby do zaparkovaných vozidel. Vyslaná hlídka zjistila, že na parkovišti stojí osobní motorové vozidlo, které má ulomená obě zpětná zrcátka, rozbité okno a na vozidle se nachází množství stop od obuvi. Vzápětí byli spatřeni v blízkosti činu tři mladíci, kteří byli hlídkou zadrženi. Pro podezření ze spáchání trestného činu byli předáni spolu s důkazními materiály Policii ČR.

● Dne 30. října v ranních hodinách byl operátorkou městského monitorovacího kamerového systému spatřen neznámý muž, který na ulici Vejvanovského v Kroměříži vzal před restaurací UNO kovový stojan na jízdní kola a odnášel ho směrem na ulici Tovačovského. Na místo byla ihned vyslaná hlídka městské policie. Po příjezdu na místo uviděla podezřelého muže i se stojanem před prodejnou Floria. Ten při spatření hlídky stojan

odhodil a začal utíkat směrem na Erbenovo nábřeží, kde byl po chvíli strážníky zadržen. Protože delikt odmítl se strážníky řešit na místě, celá věc byla postoupena příslušnému správnímu orgánu.

● Dne 27. října v odpoledních hodinách přijalo operační středisko Městské policie v Kroměříži oznámení, že po Kroměříži se pohybuje osobní motorové vozidlo, jehož řidič stylem své jízdy ohrožuje bezpečnost silničního provozu. Byla uvedena i začáteční písmena registrační značky. Na základě tohoto oznámení bylo okamžitě hlídkou městské policie provedeno pátrání po uvedeném nebezpečném vozidle. Jeho řidič byl identifikován v Purkyňově ulici, v níž byl za použití výstražného zařízení zastaven. Strážníci na místě zjistili, že řidič je v podnapilém stavu a navíc přiznal, že ani nevlastní řidičské oprávnění. Na místo byla přivolána hlídka Policie ČR, která si řešení celého případu pro podezření ze spáchání trestného činu převzala.

Městská policie v Kroměříži si připomněla patnáct let své existence

Městská policie v Kroměříži zahájila svou činnost 23. září 1992. Na to, jaké byly okolnosti vzniku, co tomu předcházelo a jak vzpomíná na první krůčky strážců zákona, jsme se zeptali prvního velitele Městské policie Kroměříž ing. Vlastimila Foltýna.

„Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii umožnil obcím zřídit městskou policii. Město Kroměříž využilo této možnosti a prostřednictvím zastupitelstva zřídilo městskou policii. Její činnost byla oficiálně zahájena 23. září 1992. Z pověření zastupitelstva a starosty města ing. Petra Kvapilíka jsem pracoval na přípravě koncepce městské policie už půl roku před tímto datem. Absolvoval jsem celý výcvik strážníka včetně náročných psychotestů, takže jsem činnost poznal od základu. Po výběrovém řízení jsem byl jmenován do funkce velitele městské policie.“

Strážníků bylo zpočátku 14. Krátkou dobu měli stanoviště v budově č.p. 33 na Velkém náměstí (kde jsou

dnes), ale protože se rekonstruovala, přestěhovali se do budovy naproti radnice. Vybavení strážníků odpovídalo finančním možnostem města a technice té doby. „Pracovali jsme ve čtyřech směnách po třech lidech a sloužili ve všedních dnech v době od 7.30 do 16 hodin, v sobotu od 7 do 12 hodin. Později se stav zvýšil na 21 strážníků. Absolvovali jsme řadu školení a průprav, protože vznikalo něco nového a nebylo tolik zkušeností.“ Jak vás přijímala veřejnost? „Byli jsme v ulicích něčím nezvyklým. Veřejnost nevěděla, jakými pravomocemi je městská policie vybavena. Někdo nás odmítal, zvláště ti, kteří byli za přestupek sankcionováni. Jiní si pochvalovali, že konečně bude někdo dbát o bezpečnost a dodržování pravidel společného soužití v ulicích města i v místních částech, především v nočních hodinách. Dá se říci, že jsme se do života města plynule začlenili.“

pokračování na následující straně

Foto: archiv MP

Městská policie v Kroměříži si připomněla patnáct let své existence

Určitě sledujete vývoj městské policie, i když už v ní dvanáct let nepracujete. „Začínali jsme od nuly s tím, na co mělo tehdy město peníze a jaké byly možnosti techniky. Jsem přesvědčen, že jsme položili dobré základy. Dnes má městská policie k dispozici kamerový systém, plně vybavené operační středisko, kvalitní informační systém, počítače a internet k vyhledávání důležitých informací, několik automobilů, perfektní součin-

nost se státní policií a integrovaným záchranným systémem, využívá vycvičené služební psy apod. I s pomocí moderní techniky je to stále služba náročná jak fyzicky, tak psychicky. Slouží se ve dne i v noci, za každého počasí, v neděli i o svátcích. Strážníci jsou přesto někdy terčem slovních výpadů a urážek, bohužel je v některých případech veřejnost na straně pachatelů.“

M. Karásek

Již patnáct let hlídají pořádek a bezpečnost lidí v Kroměříži městští strážníci. Toto výročí si současné vedení města připomnělo ve středu 7. listopadu na slavnostním shromáždění v obřadní síni radnice, kde se s radními setkali současní i bývalí strážníci a velitelé, představitelé státní policie okresního ředitelství i obvodního oddělení a nechyběli ani všichni starostové, kteří v uplynulých patnácti letech měli městskou policii pod svým vedením - ing. Petr Kvapilík, ing. Petr Dvořáček, Mgr. Petr Sedláček a současný starosta Mgr. Miloš Malý, jenž ocenil osm strážníků, kteří ve službě pro město vydrželi od samého počátku existence městské policie.

Foto: -kam-

Stojíme v první linii střetu s realitou

Od roku 1995 vykonává funkci ředitele Městské policie v Kroměříži Bc. Miloslav Skřebský. „V době mého nástupu k městské policii neodpovídalo technické vybavení strážníků i celé zázemí provozu mým představám o kvalitním provozu této složky,“ vzpomíná na dobu před 13 lety Miloslav Skřebský. „Chtěl jsem posílit technické vybavení, které v počátečním vývoji už zastaralo, modernizovat a

zohlednit samotný výkon služby strážníků, aby jejich výkon byl kvalitní. Postupem času se díky pochopení vedení města zvýšily početní stavy strážníků, byli vybaveni novou výstrojí, mají k dispozici více aut, jejich operativnost se výrazně zlepšila i díky zavedení kamerového systému. To vše má vliv na podstatné snížení kriminality ve městě i v místních částech.“

Městská policie vykonává mravenčí práci v ulicích, ale nevyhnuly se jí ani zákroky při loupežných přepadeních, zadržení ozbrojených pachatelů při činu, zadrženi sprejerů, zákroky proti rozvášněným sportovním fanouškům, zabránění v útoku na osoby nebo zákroky proti osobám jednajícím pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek.

Pane řediteli, jak lze vysvětlit to, že u městské policie slouží osm mužů nepřetržitě od jejího vzniku, ale ani v ostatních případech se nevyskytuje nijak výrazná fluktuace? Za uplynulých patnáct let se o městské policii nemluvalo ani nepsalo v souvislosti s nějakými závažnými aférami nebo podezřeními ze spáchání trestného činu. „Jen to dokazuje, že kritéria pro výběr lidí pro výkon funkce strážníka jsou nastavena tak dobře, že sítím projdou skutečně jen ti nejlepší, kteří obstojí i v náročných situacích. Jsou pak přiměřeně ohodnoceni, takže necítí potřebu hledat jiné zaměstnání. A parametry kontrolní činnosti, které u jednotky fungují, nedovolí uvedeným situacím vzniknout.“

Máte už dlouholeté zkušenosti, podílíte se na veškerém rozvoji. Jak vidíte blízkou budoucnost městské policie? „Městská policie bude dál existovat a bude stále smysluplně využívána. Pořádkové složky budou podléhat městům, tedy samosprávě. Co se týká technického vybavení, které v současné době využíváme, je na špičkové úrovni. To předpokládá, že ještě pár roků se na ní udrží. Pokud máme čelit narůstající kriminalitě, musíme být přiměře-

ně vybaveni, abychom příliš nezaostali za technikou a schopnostmi pachatelů,“ uzavřel ředitel Městské policie v Kroměříži.

M. Karásek

Mezi oceněnými strážníky je Miroslava Sigmundová, jíž starosta předal květiny.

Foto: -kam-

K jubileu Městské policie v Kroměříži blahopřál jejímu řediteli Bc. Miloslav Skřebekému ředitel OR Policie ČR Kroměříž plk. JUDr. František Dočekal. Foto: -kam-

Pozoruhodný projekt v SŠ-COPT Kroměříž

Foto: -kam-

S velmi zajímavou aktivitou v dlouhodobé činnosti školy v oblasti EVO přišla SŠ-COPT Kroměříž v těchto dnech. **Sluneční muzika** – tak se jmenuje projekt v programu Leonardo da Vinci, jehož cílem je zkonstruovat prototyp solárního mp3 a vytvořit aktuální vzdělávací materiály s tematikou obnovitelných zdrojů energie v českém a slovenském jazyce. Do projektu jsou zapojeny dvě školy – již zmíněná SŠ-COPT Kroměříž a Střední odborné učiliště strojářské a elektrotechnické Zlaté Moravce a na české straně fa Vermos s majitelem ing. Jiřím Vlkem. Na slovenské straně spolupracuje rovněž sociální

partner, který se věnuje problematice obnovitelných zdrojů energie. Důležitost projektu spočívá především ve vysoce aktuálním environmentálním obsahu, který patří k zásadním tématům udržitelného rozvoje. Jeho nespornou výhodou je dlouholeté partnerství (37 let) mezi oběma školami, které dává ty nejlepší předpoklady k bezproblémové spolupráci. Činnost v projektu je rozvržena na dva roky. V rámci mobility se vystřídá více než 40 studentů naší školy a budou realizovat cíle a záměry projektu, který byl schválen a je financován Národní agenturou EP.

-mš-

Objevujeme nové trendy v turistice

V rámci spolupráce předmětových komisí biologie a německého jazyka na Gymnáziu Kroměříž se zrodila myšlenka vypracovat projekt, který by se zabýval ekoturistikou v našem kraji.

Co nás k tomu vedlo? Snažíme se najít v našem kraji další místa, která by mohla být zajímavá rovněž pro německé žáky, pro které připravujeme v rámci výměnných pobytů asi týdenní program. Naše gymnázium má totiž dlouhodobé partnerské vztahy s gymnázii v německém Bad Urachu a v rakouské Kremži, které bychom chtěli i nadále rozvíjet. Protože se náš záměr setkal s podporou vedení školy, nebránilo už nic tomu, abychom uskutečnili naši první exkurzi zaměřenou na ekoturistiku. Cílem se stala malá valašská obec Hostětín, která leží na úpatí biosferické rezervace Bílé Karpaty mezi Bojkovicemi a Slavičínem. V katastru této obce je vidět celá řada uskutečněných projektů, s nimiž nás v asi tříhodinové pro-

hlídce zasvěceným způsobem seznámila průvodkyně Irena Šumpelová.

Ať už to byl pasivní dům s neobvyklým řešením tepelné izolace, kořenová čistíčka odpadních vod, výtopna spalující dřevní štěpku, solární kolektory, úsporné a minimálně rušící veřejné osvětlení, restaurovaná sušárna ovoce z počátku 19. století nebo moštárna, kde si mohli žáci vyzkoušet výrobu jablečného moštu tradičním způsobem. To všechno přispělo k rozšíření znalostí i dovedností žáků v rámci trvale udržitelného rozvoje, který je touto formou projektů v obci Hostětín skutečně realizován.

V neposlední řadě bychom chtěli prezentovat tento projekt v německém jazyce, což by bylo především náplní práce žáků, kteří se zúčastní reciproční návštěvy Gymnázia v Bad Urachu v březnu 2008.

Václav Horák a Roman Zahnaš, Gymnázium Kroměříž

Za čtyřicet čtyři let dosáhl JUDr. Josef Čech rovnou stovku odběrů krve

K jubilejnímu stému odběru plnohodnotné krve se poslední říjnový den dostavil na transfúzní stanici a hematologii Nemocnice Kroměříž JUDr. Josef Čech z Kroměříže. Nositel Zlaté medaile prof. MUDr. Jana Janského, Zlatého kříže III. stupně a předseda Klubu dárců krve Kroměřížska tento den dosáhl další významné mety.

Na svoje začátky vzpomíná: „V roce 1963 jsem vykonával vojenskou základní službu u útvaru protivzdušné obrany státu. Můj nejbližší kamarád utrpěl při výkonu služby velmi těžký úraz. My, jeho 'spolubojovníci', jsme byli postaveni před rychlé rozhodnutí, jak pomoci při záchraně jeho života. Lékaři potřebovali větší množství krve a pro nás to znamenalo výzvu. Právě můj první odběr se uskutečnil ve vojenské nemocnici v Českých Budějovicích. Společně s pěticí kamarádů jsme z nemocnice odcházeli s nádherným pocitem – udělali jsme něco prospěšného pro kamaráda. A prožili jsme si to ještě jednou! To když se Tonda vrátil po dvou měsících a my jej mohli uzdraveného přivítat mezi sebou. To krásné kamarádství, doslova potvrzené krví, trvá dodnes.“

Dalším zajímavým zážitkem z dárcovství jsou příhody z tehdejší Jugoslávie. „V roce 1983 jsem při dovolené reagoval na výzvu nemocnice ve Splitu a daroval krev ve

prospěch léčení případných úrazů českých turistů. Dostal jsem legitimaci jugoslávského červeného kříže „Lična izkaznica“, v níž je šest zápisů.“ V roce 1993 stál spolu s několika dalšími aktivními dárci krve u zrodu neziskové organizace Klubu dárců krve Kroměřížska, v němž byl zvolen místopředsedou. Od roku 2003 je jeho předsedou. Má osobní podíl na tom, že aktivity kroměřížského klubu řadí toto sdružení na čelní příčku v celé České republice.

„Určitě budu v dárcovství krve pokračovat, samozřejmě, pokud mi to zdravotní stav dovolí. Nehoním se za počtem odběrů ani za zlatými odznaky. Jsem rád, když můžu být prospěšný lidem, kteří takovou pomoc nezbytně potřebují,“ říká i po stém odběru Josef Čech.

Transfúzní oddělení a hematologie Nemocnice v Kroměříži má podle primářky oddělení MUDr. Zdenky Hřebáčkové v registru na 2 500 dárců krve. Proto ani v exponovaných měsících, kdy je v nemocnici zvýšená potřeba lidské krve, nemá problémy se zabezpečením dostatečného množství této vzácné tekutiny. Každým rokem tu přibývá téměř stovka tak zvaných prvodárců, to je lidí, kteří přicházejí k odběru poprvé. K neaktivnějším dárcům krve patří Vítězslav Majtner, čestný občan města Kroměříže, který nastaví svou paži už po sto třicáté. **M. Karásek**

Sestra Zdenka Tichá asistovala při jubilejním odběru krve JUDr. Josefa Čecha z Kroměříže.

Foto: -kam-

Český červený kříž ocenil bezpříspěvkové dárce krve

Český červený kříž pravidelně oceňuje dárce krve, kteří dosáhli určitého počtu bezpříspěvkových odběrů nejjednější tekutiny. Ve středu 14. listopadu se v Klubu Velehradská Domu kultury sešli dárce krve, kteří dosáhli 20 (stříbrná medaile prof. MUDr. Jana Janského), 40 (zlatá

medaile prof. MUDr. Jana Janského), 80 (Zlatý kříž III. stupně) a 120 (Zlatý kříž II. stupně). Alice Juračková (na snímku předává Zlaté kříže III. stupně), ředitelka Oblastního spolku Českého červeného kříže Kroměříž, místostarostka města Kroměříže MUDr. Olga Sehnalová a primář-

ka transfúzního oddělení a hematologie Nemocnice Kroměříž MUDr. Zdenka Hřebacková předaly stříbrné medaile 51 dárčům a zlaté medaile rovněž 51 dárčům. **Stanislav Krutíl** z Chvalčova, **Pavel Kundera** z Trávníku, **Miloslav Navrátil** z Kroměříže, **Jaroslav Plachý** z Kroměříže, **Vladimír Soškola** z Bystřice pod Hostýnem, **Alan Šilinger** z Kroměříže, **Václav Štěpánik** z Bystřice pod Hostýnem, **Jan Sikora** z Kroměříže, **Zdeněk Vybíral** z Holešova, **Lubomír Pišťáček** z Kroměříže a **Pavel Andrejš** z Hulína si za 80 bezpříspěvkových odběrů odnesli Zlatý kříž III. stupně. **František Sykora** z Morkovic získal za úctyhodných 120 odběrů Zlatý kříž II. stupně.

Foto: -kam-

Nejstarší obyvatelka Zlínského kraje

Poté, co zemřela Františka Veselá z Kunovic narozená v září 1903, stala se nejstarší obyvatelkou Zlínského kraje Marie Smejkalová z Kroměříže. Nebyla vdaná, s rodinou vlastnila malou výrobní dětské obuvi. Po likvidování výroby po roce 1948 zde pracovala jako dělnice. Paní Marie Smejkalová stále sleduje dění v České republice třebaže už jí sluch ani zrak už tak dobře neslouží, má stále dobrou paměť. V jídle si nevybírá, což potvrdí neteř, která jí denně opatruje.

Foto: -kam-

Město ocenilo fotografa

Za dlouholetou a obětavou činnost v oblasti amatérské fotografie v městě Kroměříži u příležitosti životního jubilea předal starosta Miloš Malý Janu Burešovi st. stříbrnou Pamětní medaili města Kroměříže. Malá slavnost se konala při zahájení výstavy Foto klubu při Domu kultury Kroměříž 18. října v Klubu Starý pivovar.

Foto: -kam-

Markéta Pilátová četla ze své knihy

Svou prvotinu *Žluté oči vedou domů* představila kroměřížské veřejnosti v konferenčním sále Knihovny Kroměřížska 12. listopadu Markéta Pilátová, s níž jsme přinesli rozhovor v minulém vydání Kroměřížského zpravodaje. Krátce vyprávěla svůj životní příběh, přiblížila práci lektorky českého jazyka v prostředí českých emigrantů a jejich potomků v Brazílii. Právě při debatách s nimi slyšela řadu složitých lidských osudů, které využila jako inspiraci ke své knize. Některé klíčové kapitoly přečetla a poté už jen odpovídala na zvědavé otázky. Autorské čtení přilákalo do sálu knihovny velké množství příznivců moderní literatury. Foto: -kam-

Karel Janeček je stále čínorodý

K výročí Otakara Ševčíka, předního českého a světového houslisty, virtuosa a pedagoga, tvůrce vlastní učební metody a zakladatele české houslové metodiky, se v Praze konala přehledná výstava o jeho obsáhlé práci. Výstava se mimo jiné odborníky zúčastnila i profesorka z univerzity v Boloni v Itálii Carla Ferrari, vynikající houslistka. Chtěla tuto originální metodiku poznat do větší hloubky. Expozice jí něco napověděla, ale nebylo to vše, co hledala. Pak získala kontakt na ing. Karla Janečka, pedagoga Konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži, který je považován za velkého znalce celé Ševčíkovy houslové metodiky a nedávno oslavil své osmdesátiny. Zanedlouho se spolu setkali. Karel Janeček jí na sedmiletém zákově předvedl učební metodu a způsoby virtuosní hry. „To je geniální, jak to, že o tom na naší univerzitě nic nevíme?“ prohlásila po tom, co viděla. Druhý den přišla s videokamerou a vše si podrobně natočila. Při druhé návštěvě už položila ing. Janečkovi zásadní otázku - za jakých podmínek by byl ochoten přednášet na univerzitě v Boloni. Důležitou podmínkou hudebního profesora bylo,

aby studenti ovládali angličtinu. Tuto unikátní pedagogickou misi doporučil i Janečkův blízký přítel, legendární houslový virtuos Josef Suk.

Po přednáškách na obou kroměřížských konzervatořích vysvětloval ing. Karel Janeček virtuosní houslovou hru podle Ševčíkovy metodiky na konzervatořích v Pardubicích, v Brně a nedávno i v Praze. V aule konzervatoře seděl mezi studenty jeden z největších houslistů Josef Suk. Na názorných příkladech se všichni měli možnost přesvědčit, že metodika je ohromně funkční, zvláště když se spojí s citovým a duchovním nábojem. Přednášející sklídl od studentů zasloužený obdiv.

Po přednáškách na pražské konzervatoři se Karel Janeček objevil mezi pozvanými spolu s houslistou Bohuslavem Matouškem na křtu nové knihy předního českého i světového onkologa profesora Zdeňka Dienstbiera Původním povoláním lékař. Na této slavnostní události zazněla pochvalná slova o Kroměříži jako o městě proslaveném krásnou hudbou a známém nádhernými památkami, figurujícími na prestižním seznamu UNESCO. **M. Karásek**

NABÍDKA KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH PROGRAMŮ V KROMĚŘÍŽI

KONCERTY

- Úterý 27. listopadu v 19 h - **Klavírní koncert Tomáše Víška**. Skladby J. Suka, A. Roussela, B. Martinů, V. Kaprálové aj. Nováka. Aula Konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži.
- Úterý 4. prosince v 18 h - **Vánoční koncert** - koncert Soukromé základní umělecké školy D-MUSIC Kroměříž. Divadelní sál Domu kultury Kroměříž.
- Středa 12. prosince v 19.30 h - **Folkové Vánoce - Hana a Petr Ulrychovi & Javory**. Divadelní sál Domu kultury Kroměříž.
- Středa 12. prosince v 17 h - **Adventní koncert** - vystoupí žáci hudebního a literárně dramatického oboru Základní umělecké školy Kroměříž. Kaple sv. Kříže, Tovačovského ul., Kroměříž.
- Pátek 14. prosince v 16 h - **Adventní koncert** - vystoupí žáci hudebního oboru Základní umělecké školy Kroměříž. Kaple sv. Kříže, Tovačovského ul., Kroměříž.
- Pondělí 17. prosince v 17 h - **Adventní koncert** - vystoupí žáci hudebního oboru Základní umělecké školy Kroměříž. Kaple sv. Kříže, Tovačovského ul., Kroměříž.
- Úterý 18. prosince v 19.30 h - **Předvánoční koncert**. Účinkují Pěvecký sbor a symfonický orchestr studentů Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž a Dětský sbor Hulín.
- 25. prosince v 17 h - **Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby**. Kyselovická beseda, Chrámový sbor bl. Panny Marie a Moravští komorní sólisté. Dirigent Jiří Kučera. Pořádá ArtCollegium 2002. Kostel bl. Panny Marie v Kroměříži.
- Neděle 30. prosince v 15 h - **Vánoční koncert smíšeného pěveckého sboru Moravan Domu kultury Kroměříž**. Kostel sv. Mořice.

JAZZ CLUB KROMĚŘÍŽ

Navštivte: www.jazzkm.blog.cz

- Neděle 2. prosince v 18.30 h - **Kapela SAMBAL** Hraje hudbu k poslechu i tanci. Seznamte se s hudebníky z Olomouce. Restaurace Oskol Kroměříž.
- Úterý 11. prosince v 16.30 h - **hudební vizitka Jazz Clubu** na vernisáži členky SPVUK Evy Navrátilové. Kavárna Slavia Kroměříž.
- Středa 26. prosince v 18.30 h - **Na Štěpána ...** * tradice * městský folklór * **Combo strýca Ahmeda, známí kroměřížští harmonikáři**. Restaurace Oskol Kroměříž.
- Pondělí 31. prosince od 20 h - **Klubový Silvestr 2007. Na zdraví! Ať se daří v novém roce 2008!** Restaurace Hvězdička Vážany.

PŘEJEME VÁM ŠTĚDROU NADÍLKU A HUDEBNÍ KOUZLO VÁNOC

HUDEBNÍ AKADEMIE

- 12. prosince v 16.30 h - Bedřich Smetana: **Prodaná nevěsta** (Gabriela Beňačková, Peter Dvorský). Poslechový pořad v Knihovně Kroměřížska.

PŘEDNÁŠKY, BESEDY

- Úterý 4. prosince v 18 h - **Buddhismus - metody práce s myslí** - přednáška Veroniky Černé, české buddhistické učitelky, o moderní podobě tibetského buddhismu Diamantové cesty v současné západní společnosti. Sokolský dům, třída 1. máje, Kroměříž.
- Sobota 15. prosince v 9 h - **Duchovní univerzita BYTÍ** vás zve na filozofické zamyšlení **Tomáše Pfeiffera** nad dotazy posluchačů v rámci cyklu „Tvore lidského stupně, staň se člověkem“. Jde o biotroniku, což je vedle léčby i lidským hledáním nejen životní filozofie, ale i zcela prozaických otázek běžného života. Přednáškový sál Muzea Kroměřížska.

VÝSTAVY

- **Památník Maxe Švabinského** - přehlídka všech období a technik tvorby kroměřížského rodáka. Muzeum Kroměřížska.
- **Příroda a člověk** - Fauna, flóra a archeologické nálezy z regionu - například keltské osídlení Hostýna a stopy Slovanů. Muzeum Kroměřížska.
- **„Umění je stav duše“ VI.** - Muzeum Kroměřížska a Psychiatrická léčebna v Kroměříži pořádají šestou výstavu bienále výtvarných prací (malba, kresba a plastika) klientů Psychiatrické léčebny v Kroměříži. Výtvarná díla vznikají v procesu arteterapie v ateliéru Emilie Rudolfové. Je zde vystaveno kolem dvou set artefaktů. Výstava potrvá do 9. prosince. Galerie v podloubí Muzea Kroměřížska.
- Čtvrtek 13. prosince - **KEŇA 2007 - výstava fotografií Miroslava Piláta**. Charitativní akce na podporu sirotčince SHANZU. Výstava potrvá do 21. prosince. Dům kultury - pravá klubovna.
- **My ještě něco dokážeme** - výstava fotografií a výrobků pracovní terapie obyvatel Domovů pro seniory U Kašny, U Moravy a Vážany. Výstava se koná od 10. prosince do 4. ledna 2008 v Knihovně Kroměřížska.
- **My ještě něco dokážeme** - prodej výrobků pracovní terapie obyvatel Domovů pro seniory U Kašny, U Moravy a Vážany. Koná se od 10. prosince od 14 h do 17. prosince v Knihovně Kroměřížska.
- **Prodejní výstava výrobků obyvatel a dětí z Azylového domu pro ženy Kroměříž**. Koná se od 12. do 13. prosince v době od 9 do 17 hodin. Knihovna Kroměřížska.

● **Výstava tapisérií - ruční práce.** Centrum pro seniory a zdravotně postiženou mládež. Výstava se koná do 7. prosince. Knihovna Kroměřížska.

● **CELEBRITY (?) I TY (!)** Fotografické portrétní pokusy ve službách počítačové grafiky Martina Číseckého, člena Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Autorská výstava potrvá do 9. prosince. Kavárna Slavia Kroměříž.

● **„Andělé“** - prodejní výstava autorských novoročenek Prodej v galerii bude jen 5. prosince, poté je možné originální novoročenky zakoupit v Informačním centru na Velkém náměstí. Výstava, kterou pořádá SPVUK, potrvá do 6. ledna 2008. Středa 5. prosince, Galerie Artizóna, Klub Velehradská, Kroměříž.

● **Eva Navrátilová** - autorská výstava obrazů členky Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Vernisáž se koná 11. prosince v 17 hodin v restauraci Slavia Kroměříž. Výstava potrvá do 11. ledna 2008. Restaurace Slavia Kroměříž.

● **Jan Konečný - figurální tvorba a kytice.** Člen Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Výstava potrvá do 4. prosince. Galerie Artizóna, Klub Velehradská Kroměříž.

DIVADLO

● Neděle 9. prosince ve 14.30 h - **Hrátky s čertem** - velká výpravná pohádka, uvádí Divadlo Český Těšín. Divadelní sál Domu kultury Kroměříž.

● Čtvrtek 13. prosince v 19 h - **Střet.** Komédie o tom, kam vede mužská ješitnost. Hraje Divadelní spolek Velatice. Jen na předplatné. Klub Starý pivovar.

● Sobota 15. prosince ve 14.30 h - **Františkovo čarování s Majdou.** Dětské představení Magdaleny Reifové. Předprodej vstupenek v pokladně Kina Nadsklepí. Kino Nadsklepí Kroměříž.

● Středa 19. prosince v 18 h - Dany Laurentová: **Drahouškové.** IV. podzimní divadelní předplatné. Uvádí Divadlo Kalich Praha. J. Paulová, P. Zedníček, D. Suchařípa aj. Jen na předplatěny. Divadelní sál Domu kultury Kroměříž.

● Pátek 28. prosince v 10 h - **O statečném Jankovi** - vánoční pohádku uvádí Divadlo Mrak. Přstavba Domu kultury Kroměříž.

● Neděle 30. prosince v 16 h - **Aby bylo jasno.** Předsilvestrovská repríza úspěšné komedie Divadelního spolku Kroměříž. Klub Starý pivovar.

ZÁBAVA

● Sobota 1. prosince od 9 h - **Den pro dětskou knihu** - I. ročník celostátní akce (nejen pro děti) zaměřené na propagaci dětských knih a četby. Knihovna Kroměřížska.

● Neděle 2. prosince od 14 hodin - **Adventní setkání se všemi lidmi dobré vůle** - koncert pěveckého sboru Mora-

van v chrámu sv. Petra a Pavla, slavnostní rozsvícení vánočního stromu, přátelské posezení v hospůdce Na Tvrzi. Ukázky vánoční výzdoby, atmosféra vánočního pečiva, medoviny a skořice. Těšnovice.

● Pondělí 10., úterý 11. a čtvrtek 13. prosince v odpoledních hodinách - **Otevřené hodiny tanečního oboru.** Vystoupí žáci ze třídy p. u.č. K. Koutné. Prostory Základní umělecké školy Kroměříž.

● Sobota 15. prosince v 19.30 h - **Vánoční speciál - s travesti skupinou SCREAMERS.** Divadelní sál Domu kultury Kroměříž.

● Pondělí 17., úterý 18. a středa 19. prosince v odpoledních hodinách - **Otevřené hodiny tanečního oboru.** Vystoupí žáci ze třídy p. u.č. G. Urbanové. Prostory Základní umělecké školy Kroměříž.

SVČ ŠIPKA

SVČ ŠIPKA: Úprkova 3268, Kroměříž, tel. 573 339 054, www.svcshipka.cz

● Sobota 1. prosince od 17 h - **Tajemná cesta aneb Pojďte se bát** - Podzámecká zahrada.

● Od 3. prosince - **Výstava pemíkových chaloupek** - vestibul SVČ.

● Pátek 7. prosince od 18 do 20 h - **Diskotéka** pro děti.

● Středa 26. prosince od 14 h - Vánoční turnaj ve stolním tenisu - sál SVČ.

● Denně od 8 do 12 h - **Internet pro veřejnost zdarma.** Středy jsou vyhrazeny maminkám na mateřské dovolené.

MC KLUBÍČKO

Areál MŠ Kollárova ul. 3945 Kroměříž.

www.klubicko.webz.cz

● Každé pondělí od 9 hodin pořádá **Klub miminek** (hera vyhrazena pro děti od 0 do 12 měsíců a jejich sourozence).

● Každé úterý od 10 hodin je připraveno **Kolo, kolo mlynské ...** cvičení rodičů s dětmi od 1,5 roku.

● Každý čtvrtek od 17 hodin - **Předporodní příprava.**

KINO NADSKLEPÍ

● 29. listopadu - 2. prosince - **Probuzení tmy** - americký fantasy film. V 17 a 19.30 h.

● 3. - 5. prosince - **Království** - americký thriller. V 17 a 19.30 h.

● 6. - 9. prosince - **Shrek třetí** - americká animovaná komedie. V 17 h.

● 6. - 9. prosince - **Poslední vlak** - německý válečný film. V 19.30 h.

● 10. - 12. prosince - **Invaze** - americký sci-fi thriller. V 17 a 19.30 h.

- 13. - 16. prosince - **Crash Road** - česká komedie. V 17 a 19.30 h.
- 17. - 19. prosince - **Zbouchnutá** - americká komedie. V 17 h.
- 17. - 19. prosince - **Pokoj 1408** - americký hororový thriller. V 19.30 h.
- 20. - 23. prosince - **Poslední legie** - dobrodružný film VB a USA. V 17 a 19.30 h.
- 24. a 31. prosince - **Kino Nadsklepi nehraje.**
Agentura Kinoathény Kroměříž přeje všem příznivcům filmového umění příjemně prožité Vánoce a šťastný nový rok 2008.
- 25. - 28. prosince - **Bedwulf** - americký fantasy film. V 17 a 19.30 h.
- 29. prosince - 2. ledna 2008 - **Václav** - nová česká tragikomédie. V 17 a 19.30 h.

VEČERY NÁROČNÉHO DIVÁKA

- 3. prosince - **Interview** - americký film.
- 10. prosince - **Obsluhoval jsem anglického krále** - český film J. Menzela podle románu B. Hrabala.
- 17. prosince - **Bestiář** - česká romantická komedie. Představení začínají vždy v 19.30 h.

JASPIS - KLUB MLADÝCH

Moravcova 430/16, tel. 775 946 675 Setkání v Po a St v 14 - 20h; Út a Čt v 13 až 17 h. www.jaspis.info

- Středa 5. prosince - **Klub je tu pro tebe** - diskuzní program.
- Středa 12. prosince - „**Gramce**“ s **Kubou** - přijďte si poslechnout, možná i zahrát.
- Středa 19. prosince - **(před)Vánoční párty** - povídání, zábava, dárečky...

Město Kroměříž, Centrum pro seniory a zdravotně postiženou mládež Zachar Kroměříž a Občanské sdružení Šance – rodičů a přátel onkologicky nemocných dětí vás zvou na

BENEFIČNÍ KONCERT

Zpívá Divčí pěvecký sbor Střední pedagogické školy v Kroměříži, absolutní vítěz olympiády pěveckých komorních sborů v Číně v roce 2006, za řízení sbormistra Jana Štěpánka.

Výtěžek z dobrovolného vstupného bude věnován dětem, které se léčí na onkologickém oddělení Dětské kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci. **Kostel bl. Panny Marie – středa 28. listopadu v 19 hodin.**

Děkujeme, že pomáháte dětem na jejich pouti za zdravím.

Dům kultury Kroměříž a Rada amatérské umělecké činnosti vyhlásují

KALENÁŘ SOUTĚŽÍ A PŘEHLÍDEK ŽÁKŮ A STUDENTŮ V ROCE 2008 V REGIONU KROMĚŘÍŽSKA.

Wolkruv Prostějov 20. února Dům kultury Kroměříž

O hanáckého kohóta 27. února Dům kultury Kroměříž

O hostýnskou píšťálku 12. března ZUŠ Bystřice pod Hostýnem

Svátek poezie 18. března Dům kultury Kroměříž

O nejhezčí kraslice roku 2008 20. března Muzeum Kroměřížska

Přehledka dětských divadelních souborů

Hulínské pohádkové jaro 7. - 13. dubna Kulturní klub Hulín

Pohádková Kroměříž květen ZŠ Zachar

Krajské kolo Wolkrova Prostějova se bude konat 26. března v Domě kultury v Kroměříži

Jarní divadelní předplatné leden - květen 2008

● Úterý 15. ledna v 18 h - Leonhard Huizinga: **Eskymák z Amsterodamu aneb Žádné zprávy od táty.** Divadelní společnost AP-Prosper Praha. Hrají: I. Bareš, V. Zawadská, V. Kotek, D. Matásek, Z. Venc, S. Koblížková.

● Úterý 12. února v 18 h - Ray Cooney: **1 + 2 = 6 (Jeden a dvě je šest).** Slovácké divadlo Uherské Hradiště.

Pondělí 10. března v 18 h - Peter Quilter: **Je úchvatná.** Divadlo Kalich Praha. Hrají: J. Kretschmerová, L. Potměšil, J. Maxián, N. Konvalinková, L. Malkina, D. Bakerová.

● Čtvrtek 24. dubna v 18 h - Noel Coward: **Rozmarný duch.** Divadelní společnost HÁTA Praha. Hrají: I. Andrlíková, L. Zedníčková, M. Vašínská, J. Šulcová, H. Talpová, M. Bočanová, Z. Pantůček.

● Pondělí 5. května v 18 h - Christo Bojčev: **Orchestr Titanic.** Divadlo bez zábradlí Praha. Hrají: Z. Žák, B. Klepl, K. Heřmánek, O. Navrátil, V. Konečná.

Předprodej vstupenek bude zahájen od úterý 27. listopadu od 12 hodin v pokladně Domu kultury.

Vlastenecká omladina přivezla skvělé divadlo

Tradiční divadelní soubor Vlastenecká omladina z Vídně přivezl v sobotu 17. listopadu do kroměřížského Sokolského domu „věčně mladou“ inscenaci Sto dukátů za Juana. V režii Zdeňka Homolky excelovali všichni herci a jak jinak než opět bravurní češtinou. Divadelní představení připomnělo patnáct úspěšných let, po které trvá vzájemná spolupráce a osobní přátelství mezi divadelním spolkem Vlastenecká omladina a Tělocvičnou jednotou Sokol Kroměříž, což v úvodu připomněl starosta Sokola Kroměříž JUDr. ing. Oldřich Mohyla.

Foto: -kam-

Dům kultury Kroměříž Informace, přihlášky a předprodej vstupenek: Dům kultury, Tovačovského 2828, Kroměříž. Tel.: 573 500 592 - pokladna, 573 500 583 - programové oddělení. Online rezervace www.dk-kromeriz.cz e-mail: pokladna@dk-kromeriz.cz e-mail: bisahova@dk-kromeriz.cz justinova@dk-kromeriz.cz Předprodej vstupenek: Pondělí 10 - 16 hodin; Úterý 12 - 16 hodin; Středa 10 - 17 hodin; Čtvrtek 12 - 16 hodin; Pátek 12 - 15 hodin.

Knihovna Kroměřížska Knihovna Kroměřížska, příspěvková organizace, Slovanské nám. 3920, Kroměříž. Tel.: Informační odd. 573 503 174; www.knihkm.cz Otevírací doba. Oddělení pro dospělé a informační oddělení. Po: 9-18 h; Út: 12-18 h; St: 9-18 h; Čt: 9-18 h. Pá: 9-18 h; So: 9-11.30 h. Oddělení pro děti a mládež. Po: 12-18 h; Út: 12-18 h; St: 12-18 h; Čt: zavřeno; Pá: 12-18 h; So: zavřeno. Hudební oddělení. Po: 9-18 h; Út: 12-18 h; St: 9-18 h; Čt: 9-18 h; Pá: 9-18 h; So: zavřeno.

Muzeum Kroměřížska Muzeum Kroměřížska, Velké nám. 38, Kroměříž. Tel.: 573 338 388. Stálá expozice Památník Maxe Švabinského. Stálá expozice Příroda a člověk. Galerie v podloubí. Malá galerie. Výstavní síň portál. Otevřeno celoročně mimo pondělí 9-12 a 13-17 h. www.muzeum-km.cz

Arcibiskupský zámek a zahrady Národní památkový ústav, Správa státního zámku Arcibiskupského zámku a zahrad Kroměříž, Sněmovní náměstí 1, Kroměříž. Tel.: 573 502 011. <http://www.azz.cz/> e-mail: zamek@azz.cz Pro návštěvníky je zámek otevřen v sezónu duben - říjen mimo pondělí a den po svátku. Duben, říjen: pouze víkendy (9-16 h) + ohlášené skupiny. Květen, červen, září - 9-17h. Červenec, srpen - 9-18 h. Historické sály, zámecká obrazárna, Sala terrena, věž, Podzámecká zahrada, Květná zahrada, Biskupská mincovna.

Kino Nadsklepi Miličovo náměstí 488, tel.: 573 339 280. Agentura Kinoathény <http://www.mujsweb.cz/www/kinoatheny/>

Informační centrum Kroměříž Velké náměstí 50/45, Kroměříž, tel./fax: 573 331 473, www.mesto-kromeriz.cz, odkaz Informační centrum. Kontakt: e-mail: info@krominfo.cz

Plavecký bazén Plavání veřejnosti a ostatní programy najdete na adrese: www.plavani.cz

Vzpomínka na univ. prof. Josefa Hajdu

Na začátku 90. let, kdy po roce 1989 naše města hledala lepší koncepci svého rozvoje, měla Kroměříž velký metodický náskok díky doporučením univ. profesora Josefa Hajdy. Prof. Hajda sice nebyl přímo kroměřížský rodák, avšak od svých tří let v Kroměříži bydlel, takže ji vždy považoval za svůj domov a měl k městu velmi vřelý vztah. Byl jedním z nejpopovolanějších a nejzkušenějších odborníků na potřeby a postupy moderního městského rozvoje.

Pan profesor vyslyšel prosbu tehdejší Rady města Kroměříže a velmi ochotně odpovídal na spoustu zvědavých dotazů k tomu, jak by měla vypadat strategická rozvojová koncepce pro město. Velmi to racionalizovalo a objektivizovalo tehdy vytyčovaný soubor cílů města. Dokonce se prof. Hajda na určitý čas odstěhoval do Kroměříže a bydlel zde v podnájmu na Kojetínské ulici. Pan profesor má šest dětí a osm vnučat. Jeho manželka Nina žije v USA a rovněž působila na Kansas State University, také jeho bratr Jan žije v USA.

Bohužel disponibilní roční rozpočet Kroměříže (tehdy počátkem 90. let celkem jen 33 milionů), neumožňoval mnohé z toho potřebného uskutečňovat. Navíc řada nákladných stavebních akcí byla rozestavěna a bylo nutno je nejprve nějak dokončit. Nebylo například tehdy kam nezávadněji ukládat komunální odpad, bylo zapotřebí dobudovat mnohde základní kanalizaci, mnoho z majetku Kroměříže bylo ve velmi havarijním stavu apod.

Prof. Josef Hajda se narodil 4. listopadu 1925 v Poličkách (dnešních Doloplazech) u Nezamyslic, byl řádným profesorem politologie na Kansas State University, Manhattan v USA. Spolupracoval obětavě a na vysoké odborné úrovni na mnoha užitečných projektech. Dne 25. října 2007, po dlouhé těžké nemoci, v USA zemřel. Kansaská státní univerzita je významné odborné pracoviště, ze kterého vzešla řada předních amerických ekonomů a politiků, kteří patřili mezi velmi úspěšné a respektované odborníky a řídicí pracovníky. Prof. Hajda měl mnoho významných mezinárodních styků a spolupracovníků, účastnil se velkého počtu mezinárodních odborných aktivit.

Jako mladý muž Josef Hajda studoval politologii v Praze a působil v prezentacích na veřejnosti pro jednu z nekomunistických politických stran. Po komunistickém puči v únoru 1948 odešel do zahraničí, nejprve do Německa, pak do Itálie, kde po dva roky on a jeho bratr Jan žili bez domova, tábornickým způsobem. Potom se roku 1950 dostal do USA a snažil se rychle dostat do Miami University

ve státě Ohio, kde získal Master-titul v ekonomii. Později získal titul Ph.D. na Univerzitě v Indianě. Nakonec v roce 1957 přišel do Kansas State University. Zde vyučoval na fakultě pro politické vědy až do roku 1992. Stal se také zvláštním pomocníkem pro obchodní vyjednávání ve Washington, D. C. pro vládu prezidenta Johnsona.

Díky prof. Josefu Hajdovi mohla Kroměříž jakožto první město v republice zveřejnit pro všechny své občany v tehdeším městském čtrnáctideníku Hanácké Athény podrobnou osnovu podnikatelského plánu pro firmy, jaká

byla používána ve vyspělých zemích. Pro zájemce o podnikání to byla tehdy velmi důležitá počáteční orientace.

Jeho zásluhou bylo například také objasněno, co má obsahovat a dělat inovační vědeckotechnický park, který by měl ve městě v budoucnu vzniknout. On nám zdůrazňoval, že pokud Kroměříž nebude mít nedaleko napojení na důležitou dálnici, bude z mnoha důvodů ekonomicky, turisticky atd. velmi znevýhodněna. Pokládal za velmi nezbytné mít co nejrychlejší napojení na telekomunikační síť, zejména pro internet, a podporovat pří-

slušnou osvětu a vzdělávání občanů Kroměříže. Zdůrazňoval existenční význam kvalitních škol na území Kroměříže.

Doporučení, která nám prof. Josef Hajda poskytoval, byla velmi harmonicky vyvážená, zahrnovala rovněž problematiku architektonickou a památkářskou, ekologické úsilí o čistotu města prostřednictvím modernějšího odpadového hospodářství, ekologického monitorování, pořízení a koncepčním zdokonalováním ekologických map města, pečlivější péči o zeleň, orientaci ekonomického rozvoje v Kroměříži na sofistikovanější obory, které nepotřebují tolik energie, neprodukují mnoho odpadů a neničí přírodu. Pobízel k systematictějšímu rozvoji potřebných služeb pro zdravotně znevýhodněné spoluobčany. Na jeho doporučení vznikla tehdy řada poradních orgánů města, kde přijali účast významní odborníci nejen z Kroměříže, např. tým prof. ing. arch. Jiřího Gregorčíka z VUT Brno zahájil tehdy tvorbu architektonické koncepce rozvoje Kroměříže. Byla zintenzivněna činnost Sdružení Kroměřížanů v Praze. Bratr prof. Josefa Hajdy, někdejší rektor JAMU v Brně prof. Alois Hajda, je jedním ze zakládajících členů Klubu přátel Kroměříže v Brně. Tyto spolupracující kluby byly a jsou pro Kroměříž velmi významnou podporou a inspirací.

Pane profesore, upřímně Vám děkujeme. Čest Vaší památce. **Ing. Petr Kvapilík** (redakčně zkráceno)

Jak žijí Přátelé Kroměříže v Praze?

Na tuto otázku nelze odpovědět krátce. Je to až neuvěřitelné, že tato organizace je v hlavním městě aktivní už více než 75 let, stále se doplňuje o nové členy, a tak i po odcházejících do nenávratna je zachována kontinuita.

Zvlášť letošní rok byl velmi pestrý. Při tradičním setkávání každé první úterý a třetí čtvrtek (mimo letní prázdniny) od 15 hodin v restauraci v suterénu Divadla na Vinohradech se probírají aktuality z Hanáckých Athén, rozdává se Kroměřížský zpravodaj, kolují pozvánky na různé výstavy a další kulturní nebo sportovní akce, které dostáváme od Muzea Kroměřížska, Švabinského kruhu přátel výtvarného umění a dalších kroměřížských sdružení.

Každou první středu od 17.30 hodin se řada členů zúčastňuje programů v přednáškovém sále Národního muzea na Václavském náměstí. Poslední dvě setkání se týkala Peru a Mongolska. V prosinci bude na programu Ecuador a Galapágy. Těšíme se na 2. ledna 2008, kdy Kroměřížan Mgr. Oldřich Vlček, člen činohry Národního divadla, bude promítat vlastní film o putování po Austrálii a Tasmánii.

Navíc byla letos velká účast na vernisáži kroměřížských výtvarníků v Galerii Scarabeus na Letné za účasti

významných hostů, zvlášť pak i hudebníků, kteří dali celému setkání nezapomenutelnou atmosféru. V minulých dnech jsme navštívili asi jediný dokonalý moravský vinný sklep (mimo Moravu) v Záběhlicích u Hamerského rybníka na Spořilově. Je zásobován vynikajícím sortimentem vína, ale i klobásami, archivními sýry, tlačenkou a dalšími dobrotami z jihomoravských Lechovic. Na veselém a příjemném prostředí se podílela skvělá obsluha a hlavně cimbálová muzika se známými i méně známými moravskými - a pro nás zvláště milými hanáckými písničkami. Pro velký úspěch budeme setkání v tomto zajímavém prostředí opakovat ještě jednou před Vánoce.

Znovu bychom rádi požádali čtenáře Kroměřížského zpravodaje, pokud máte své příbuzné či známé v Praze, nebo bydlí v okolí, upozorněte je na naše aktivity. Rádi se s nimi setkáme. Kontakt zařídí: MUDr. Josef Kvapilík, U Zvonařky 1 C, 120 00 Praha 2, tel. pozdě večer: 220 879 115.

Všechny pěkně zdravím, přeji příjemné prožití vánočních svátků a vše nejlepší do nového roku.

MUDr. Josef Kvapilík,

předseda sdružení Přátelé Kroměříže v Praze

Připomínka desetiletí od katastrofálních povodní

Zlomek části sbírky fotografií z bohatého archivu - vše o Kroměříži - dokumentární snímky z katastrofálních povodní, které postihly Moravu v červenci roku 1997, vystavoval ve vestibulu Domu kultury Pavel Dvořáček. Část expozice doplnil snímky ze zahrádkářské osady v Horních Zahradách dr. Vladimír Gardavský. Povodně byly nesku-tečným zásahem do života města a jeho obyvatel. Začalo se říkat - stalo se před nebo po povodních. Napáchaly nevyčísitelné škody na majetku a do-dnes jsou následky řádění vodního živlu na mnohých místech patrné. Na osobní zážitky vzpomněl při vernisáži 6. listopadu tehdejší přednosta Okres-ního úřadu v Kroměříži Mgr. Miroslav Pilát. Připomněl, že povodně prověřily nejen odolnost ochranných systémů, ale také charakter lidí. Například v solidaritě s postiženými, v ochotě nezištné pomoci lidem, kterým nezůstalo vůbec nic, nebo v odebrání hu-manitární pomoci. Výstava byla do-brým dokumentem událostí v regionu, na něž nebyl v té době vůbec nikdo při-praven.

Druhá část ojedinělé výstavy se su-gestivně ptá: Zachráníme památky

UNESCO? Před účinky přirozeného stámutí, před následky přírodních živlů a bohužel také před řáděním vandalů. Tuto část dokumentů shromáždil známý aktivista Milan Komínek, který se snaží soustředit finanční příspěvky dár-ců - firem i ze sbírky mezi občany, ve prospěch záchrany jedinečných kroměřížských památek zapsaných na Listi-ně světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

M. Karásek

Ředitel Domu kultury Vlastimil Dvořák ukazuje autorovi výstavy Pavlu Dvořáčkovi situaci kolem svého bydliště před deseti lety. Foto: -kam-

Planorbis představil studentům kriticky ohroženého živočicha

S užitečným nápadem přišel Kamil Navrátil z ČSOP Planorbis Kroměříž. V rámci environmentálního vzdělávání pozval pro studenty Gymnazia Kroměříž a Obchodní akademie Kroměříž zoologa RNDr. Miloše Holzera z Českého svazu ochránců přírody, pracovníka chovatelské stanice v Olomouci, kde chovají a rozmnožují raky, jež postupně vrací do potoků, řek, jezer a rybníků. Miloš Holzer představil studentům vzácného sladko-

vodního korýše, raka říčního, a vysvětlil vše o jeho životě. I třeba to, že u raků vládne kanibalismus, pohovořil o nepřátelích (k nimž patří především člověk!) nebo o rozmnožování. Zdůraznil, že populace tohoto kriticky ohroženého živočicha je spolehlivým indikátorem čistoty vod. Vše se odehrávalo na břehu „Bagráku“, kde chovná stanice z Olomouce vysadila už několik desítek těchto pozoruhodných tvorů. Mezi aktivity ČSOP Planorbis Kroměříž patří praktická činnost ochrany přírody a krajiny, environmentální a ekologická výchova (EWO) zaměřená na školy a veřejnost, instalace a údržba naučných stezek v regionu, likvidace černých skládek v okolí Kroměříže, organizace vzdělávacích akcí a seminářů, realizace výstav s ochrannářskou a přírodní tematikou i s prvky kulturního života v regionu, spolupráce na reintrodukcii raků do nových lokalit v regionu Zlínského kraje, konzultace a poradenství v oblasti ekologie, environmentalistiky a globální výchovy, grafická příprava a tvorba propagačních a prezentačních materiálů pro potřeby ochrany přírody a krajiny.

Zoolog Miloš Holzer ukazuje studentům raka říčního. Foto: -kam-

M. Karásek

České dráhy zvyšují bezpečnost na železničních přejezdech

České dráhy uvolnily prostředky na modernizaci železniční trati Kroměříž - Zborovice. Zatímco přejezd ve směru k letišti je už zabezpečen polovičnými závorami, světelnou signalizací a dopravní značkou, křížem pro jednokolejný železniční přejezd, v listopadu se stejným způsobem představí přejezdy u stanice Kotojedy a za Obchodní akademii. Ovládání signalizace je automatické v závislosti na příjezdícím vlaku. Kontrola funkčnosti zabezpečení je vyústěna k výpravčímu železniční stanice v Kroměříži. V souvislosti s vybudováním zabezpečovacího systému dochází i k výměně kolejového roštu a šterkového lože. -kam-

Foto: -kam-

Adventní setkání v Těšnovicích

Každoročně se scházejí obyvatelé obce na svém adventním setkání. Ide o nesmírně přátelské a pro obec nejvýznamnější setkání v tom nejkrásnějším období, jakým advent bezesporu je. Opět nás přiláká vůně pemličků z dílny ochotných kuchařinek i nezaměnitelné aroma „svařáku“, který v tomto čase chutná úplně jinak a voní nejen skořicí.

Ale co je hlavní a nejdůležitější? K této nikoliv nevyznamné tradici nás žene touha po stisknutí dlaní se všemi lidmi dobré vůle. Se všemi těmi, kteří při zpěvu nejznámějších koled dovedou vytvořit obrovský a pevný řetěz lidských rukou kolem stromečku, jenž postupně ožívá, až definitivně oznámí, že doba adventu dorazila i do Těšnovic. Zde se totiž setkají ruce těch, kteří se potkat chtějí. V těšnovické hospůdce Na Tvrzi, která je

starší, než si současníci pamatují, program graduje.

Mezi děti zavítá sv. Mikuláš a ve svém košíčku přiveze nejen sladký dáreček, ale i milý úsměv a pohlázení. Domů se vracíme spokojeni všichni. Malí i ti odrostlejší. V tomto čase, při tomto setkání se snad každý alespoň na chvíli přenesou do vzdálených, nebo i nedávných vzpomínek a cítí se šťastný právě tak, jako ty děti.

Proto vás všechny zveme mezi nás 2. prosince od 14 hodin. Přijďte si s námi podat ruce s neskrývanou touhou po porozumění a přátelství. K vánočnímu stromku i do nového roku vykročme s tím nejcennějším – s čistým a upřímným srdcem a radostí. Jste k nám, do Těšnovic, všichni srdečně zváni!

Zdena Dočkalová,

předsedkyně osadního výboru

Občané uctili památku zesnulých

Památku zesnulých uctili na pietním aktu v Obřadní síni městského hřbitova občané Kroměříže. Slavnostní ráz obřadu doplnili Dívčí pěvecký sbor Střední pedagogické školy v Kroměříži pod vedením sbormistra Jana Štěpánka a členové kroměřížského Klubu přátel poezie s pásmem vybraných básní v režii Věry Hejhalové.

Foto: -kam-

Využijte možnost čtení sluchem

Počet nosičů s mluveným slovem na CD přesáhl 100 kusů. Knihovna Kroměřížska má samozřejmě k vypůjčení i velké množství kazet (jejich nákup už ovšem neprobíhá). Ve větší míře jsme začali nakupovat mluvené slovo od loňského roku. Zjistili jsme, že je mezi posluchači (čtenáři knihovny) o ně velký zájem. Lze říci, že největší zájem je o tituly s namluvenými díly známých literárních autorů - za posledních několik měsíců jsme nakoupili např.: POVÍDKY Z JEDNÉ KAPSY od Karla Čapka, POVÍDKY Jaroslava Haška, RYCHLÉ ŠÍPY od Jaroslava Foglara, VÁNOČNÍ POVÍDKY Charlese Dickense, od Vítězslava Nezvala MANON LESCAUT, dále CD s výběrem povídek od českých autorů (Hrabal, Neruda, Pavel), dále několik CD SÁGY RODU FORSYTŮ Johna Galsworthyho, DOBRODRUŽSTVÍ TOMA SAWYERA, DOBRODRUŽSTVÍ HUCKLEBERRYHO FINNA od Marka Twaina, od Aloise Jirásky STARÉ POVĚSTI ČESKÉ, od Lenky Reinerové

KAVÁRNA NAD PRAHOU (autorské čtení doplněné hudbou Jaroslava Ježka), KYTICI Karla Jaromíra Erbena, od Leo Rostena PAN KAPLAN MÁ STÁLE TRÍDU RÁD a další.

Kromě těchto CD nakupujeme postupně rozsáhlou řadu CD dějepisného cyklu TOULKY ČESKOU MINULOSTÍ, která nyní dosahuje 20 CD (dílů). Také máme CD s humorem našich předních osobností - např. Jana Wericha, Felixe Holzmann, Šimka s Grossmanem, Vladimíra Menšíka, Zdeňka Svěráka, Miroslava Donutila a další. K tomu samozřejmě patří i komplet her Divadla Jára Cimrmana. V poslední době získávají stále větší popularitu CD (nejen) pro děti - pohádky namluvené známými osobnostmi, nebo pohádky doplněné písničkami. Fond se neustále doplňuje, a tak se tato CD objevují v novinách a postupně jsou dávana do oběhu k půjčení.

Robert Mahel, hudební odd. Knihovny Kroměřížska.
mvs@knihkm.cz

Na výstavě To tu ještě nebylo dospělí vzpomínají, děti žasnou

V Malé galerii Muzea Kroměřížska bude až do konce února 2008 k vidění soubor nejméně stovky záhadných předmětů z různých oborů činnosti člověka. Jsou součástí výstavy s interaktivním programem pro žáky škol na-

zvané To tu ještě nebylo aneb Víte či nevíte, k čemu co sloužilo?

Některé předměty jsou opravdu staré, ale část pochází z období 50. - 60. let minulého století. Pro dnešní žáky základních škol jsou například součástí postroje na kravský potah, mechanický předchůdce kuchyňského mixéru nebo dřevěné vidle věci velmi, velmi staré, možná z doby Karla IV. Zkrátka počítačová generace. Ale je pravda, že se v identifikaci vystavených exponátů snaží a někdy se jim to daří.

-kam-

K čemu by mohl sloužit tak záhadný přístroj, který může být navíc připojen na elektrinu?

Foto: -kam-

Profesor Tomáš Halík přednášel na Dnech křesťanské kultury

Tomáš Halík, profesor Karlovy Univerzity, prezident České křesťanské akademie a katolický kněz, promluvil ke shromážděným v chrámu sv. Mořice 26. října v rámci Dnů křesťanské kultury o vztahu víry a nevíry tváří v tvář aktuálním problémům naší doby. „Sám se léta angažuji v mezináboženském dialogu na různých místech světa, setkal jsem se s mnohými představiteli církve a věřím, že fanatismus v některých zemích pomine a ke slovu se opět dostanou moudří lidé. Nesmíme ale také zapomenout na to, že obraz islámského světa je zprostředkován médii, která až chorobně pasou po negativních jevech. To rovněž platí o mediálním obrazu katolické církve,“ řekl ve své přednášce profesor Tomáš Halík. Do posledního místa zaplněný chrám naslouchal myšlenkám vzdělaného muže, ať hovořil o problémech katolické církve u nás, ve světě, či o svých zkušenostech z mnohých zahraničních cest. To-

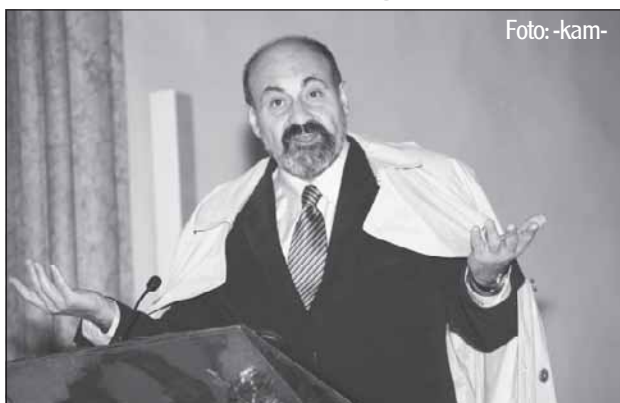

Foto: -kam-

máš Halík je autorem mnoha pozoruhodných knih, které se dočkaly díky myšlenkové obsaženosti řady překladů do světových jazyků.

-kam-

Dny poezie 2007 v Knihovně Kroměřížska

Jak je to s poezií v dnešním světě? Přijíždí vůbec rok 2000?

Takové otázky si ještě před několika lety kladli přátelé poezie v Čechách i na Moravě. Dnes, kdy listopadové Dny poezie vstoupily již do devátého ročníku a oslavily potřebnost a působivost poezie na více než sto deseti akcích v celé republice, už není nutno podléhat skepsi. Poezie žije a podle mínění současného básníka Jiřího Žáčka přetrvá dokonce i rok 3000.

Knihovna Kroměřížska se k celostátnímu Festivalu poezie připojila letos již počtvrté. Původně se jednalo pouze o Den poezie, jímž bylo 16. listopadu připomenuto výročí narození průkopníka českého moderního básnictví Karla Hynka Máchy. Letos měli přátelé poezie pro své rozmanité aktivity vymezeno období od 5. do 20. listopadu. V Praze měly Dny poezie dokonce mezinárodní charakter. Hlavní název letošního ročníku zněl poněkud netradičně: Poezie na drátě.

V Kroměříži mohli zájemci o poezii navštívit výstavku sbírek regionálních básníků přímo v prostorách oddělení pro dospělé čtenáře. Ve výstavních vitrínách našli jména slavná a nejslavnější a vedle nich i díla autorů, jejichž jména se dosud v žádném z literárních slovníků nevyskytují. Výstavka s názvem Poezie na drátě i bez drátu byla k nahlédnutí do 16. listopadu.

Výstavku zahájili v úterý 6. listopadu členové Klubu přátel poezie verši ze sbírky Nezdařená přistání kroměřížského výtvarníka profesora Jiřího Nováka. Recitovali Věra Hejhalová, Svatava Mašová, Antonín Nejezchleb a Lukáš Pale-

ček. Svou básnickou prvotinu Laskavé rýmování představila místní autorka Zdeňka Mikýsková. V přátelské atmosféře zazněly i verše Danuše Hlaváčové, která má v Kroměříži jeden za svých dvou domovů. Verši věnovanými již zesnulé zdejší rodačce, básničce Marii Glabazňové, se do programu zapojil strážník Městské policie v Kroměříži, občan nedalekých Kvasic, Petr Klapil. Zazněly i verše milých hostů Anny Kojanové, Dagmar Bačikové a Vojtěcha Mrázka, kteří mají nemalou zásluhu na pořádání večerů poezie ve Zlíně a vydali již několik básnických sbírek. Svůj blízký vztah k poezii vyjádřil i profesor Konzervatoře P. J. Vejvanovského, kontrabasista a zpěvák Miloslav Gajdoš, který uzavřel příjemné poetické setkání přednesem svých písňových skladeb na slova Svatavy Mašové.

-sm-

Petr Klapil

kroměřížské básničce Marii Glabazňové
(* 1896 v Kroměříži, + 1980 v Kroměříži)

*Vítr mi nad hlavou
rozezvučel koruny stromů
tichem pak zněla dávná píseň
plakala když vracela se domů
a srdce jí zalila podivná tíseň
Vrátila se tou cestou samou
jinudy však kráčel její stín
osamělá s básní rozepsanou
naposled zašeptala teskný rým*

Bludičková noc přilákala stovky Kroměřížanů

Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šípka připravilo na páteční podvečer 2. listopadu pro děti a jejich rodiče Bludičkovou noc. Bezručovým parkem bez osvětlení procházely děti od vodníka ke skřítkovi, od hodného čerta k ježibabě s perníkovou chaloupkou až k bludičce Evelíně. Na cestu si svítily svými lampióny nebo svíčkovými bludičkami. Nečekané množství zúčastněných si odnášelo malou upomínku na kouzelný večer a jen nerado se loučilo s taupnými pohádkovými bytostmi.

Foto: archiv SVČ Šípka

Starým pivovarem zněly harmoniky

S dobrým nápadem přišla dramaturgie hudebních programů Klubu starý pivovar v Kroměříži. Vedoucí zařízení Jana Navrátilová pozvala k hudební produkci tři známé

harmonikáře - Evu Hrmovou, Miloslava Gajdoše a Vladislava Jeřábka. Krátce po oznámení netradičního koncertu se přihlásili další tři hudebníci, kteří ovládají tento ná-

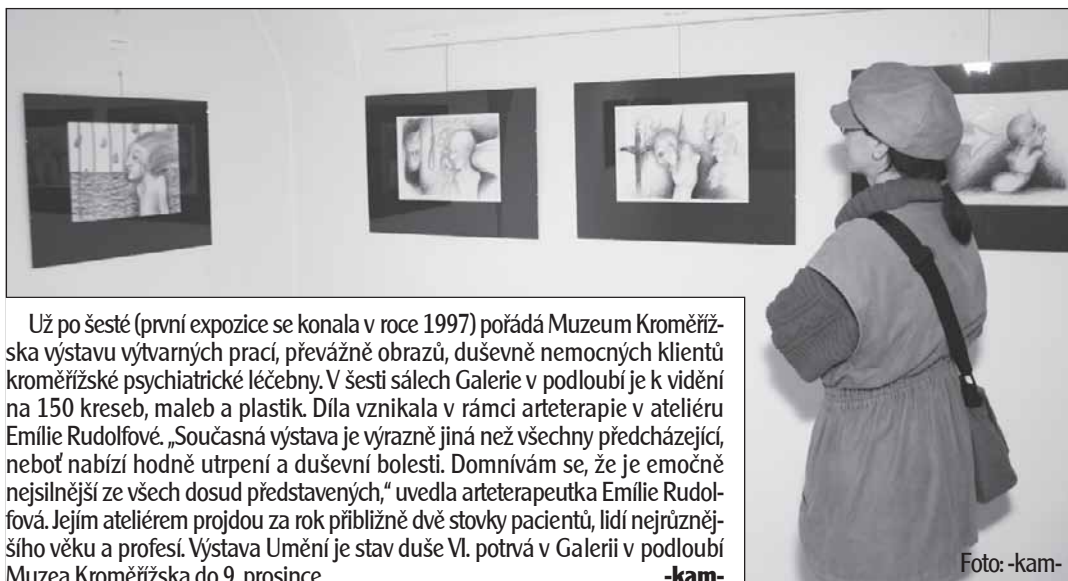

stroj a chtějí si zahrát v dobré společnosti. Všichni přítomní si s chutí zazpívali známé i méně známé písničky různých žánrů za doprovodu vždy jednoho sólisty. K závěrečnému monstrokonzertu se na scénu postavilo všech šest harmonik a vytvořily nezapomenutelný zážitek. Jak jsme se dozvěděli, podobný večer by se měl v příštím roce opakovat.

-kam-

Foto: -kam-

Galerie v podloubí vystavuje díla klientů psychiatrické léčebny

Už po šesté (první expozice se konala v roce 1997) pořádá Muzeum Kroměřížska výstavu výtvarných prací, převážně obrazů, duševně nemocných klientů kroměřížské psychiatrické léčebny. V šesti sálech Galerie v podloubí je k vidění na 150 kreseb, maleb a plastik. Díla vznikala v rámci arteterapie v ateliéru Emilie Rudolfové. „Současná výstava je výrazně jiná než všechny předcházející, neboť nabízí hodně utopení a duševní bolesti. Domnívám se, že je emočně nejsilnější ze všech dosud představených,“ uvedla arteterapeutka Emilie Rudolfová. Jejím ateliérem projdou za rok přibližně dvě stovky pacientů, lidí nejrůznějšího věku a profesí. Výstava Umění je stav duše VI. potrvá v Galerii v podloubí Muzea Kroměřížska do 9. prosince.

-kam-

Foto: -kam-

Tvořivé stáří v Galerii Artizóna

*Barvy vstupují do našeho srdce
jako studený nebo teplý vítr.
Barvy probouzejí naši paměť,
barvy probouzejí naše city.
Bílá, černá, žlutá, červená,
všechny o něčem vyprávějí.*

Básník Rasul Rza svými verši plně vystihl pocity lidí, kteří 24. října přišli na vernisáž výstavy Tvořivé stáří - výstava výtvarných prací obyvatel Domova seniorů ve Vážanech. Témata prací jsou rozdílná. Převažuje vztah k přírodě, slunci, stromům, květinám, motýlům, zvířatům, lidem. To vše je vyjádřeno formou klasickou nebo abstraktní. Senioři dokázali využít různých technik - tužky, akvarelu, oleje, pastelů, akrylové barvy. Uznání patří Jiřině Malackové, která už tři roky kroužek seniorů vede. Získala

své žáky velkým nadšením a láskou k výtvarné práci a citlivým individuálním přístupem. Zapojila do kreslení a malování i seniory, kteří se malování ve svém aktivním věku nikdy nevěnovali, a přesto se dokázali výtvarně vyjádřit a realizovat. Některé výtvarné práce jsou opravdu obdivuhodné. Mezi nejlepší patří obrázky paní Kolomazníkové, pana Karáska a pana Nedbálka. Na výstavě jsme mohli vidět i působivé barevné grafické listy Jiřiny Malackové a na chodbě nápaditá a precizní díla z pracovní terapie, kterou obětavě vedou paní Zdena, Daniela a Mirka. Pracovní terapie tak doplňuje terapii výtvarnou. Těchto výsledků by nikdy nemohlo být dosaženo bez zájmu a aktivity seniorů a podpory od vedení Sociálních služeb v Kroměříži, vedení Domova seniorů ve Vážanech a bez finanční pomoci Rotary klubu v Kroměříži, který na výtvarnou činnost seniorů věnoval 50 tisíc korun. Vernisáž obrázků zahájil ředitel Sociálních služeb v Kroměříži Mgr. Ivo Vojtek. Poděkoval Jiřině Malackové za obětavou činnost se soběstačnými klienty, ale i za práci s lidmi upoutanými na lůžko. Práci seniorů z Vážan přišli obdivovat starosta města Mgr. Miloš Malý, Mgr. Jitka Dvořáková, členka Rady města, i senioři z Domova pro seniory U kašny na Riegrově náměstí, členové Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska a další přátelé výtvarného umění. Hezkou vernisáž doplnila radostnými skladbami pro klarinet Pavla Caletkovy ml.

Věra Hejhalová

Foto: Jaroslav Forýtek

Restaurování opěrné zdi s balustrádou za kostelem Panny Marie v Kroměříži

Opěrná zeď s balustrádou byla vystavěna v roce 1919 na místě pohřebiště okolo kostela. Stavba je připojena k severní zdi kostela. Vstup do prostoru balustrády je branou a schodištěm uprostřed zdi, která navazuje na západní průčelí kostela. Po levé a pravé straně brány nesou čtyři mohutné pilíře sochy světců: sv. Anna, sv. Cyril a Metoděj a sv. Václav. Severní zeď balustrády je rozdělena pilíři do pěti úseků. Hodnotnými součástmi zdi jsou pískovcové kuželky (podle dochovaných záznamů byly původně součástí prostoru budovy Arcibiskupského chlapeckého semináře v Kroměříži, přeneseno v roce 1919) vsazené do spodní pískovcové římsy a do horní pískovcové desky. Takto vymezený prostor je z poloviny dlážděn pískovcovou dlažbou a zbývající část je zatravněna. Uprostřed plochy je vztyčen pískovcový kříž z roku 1764. Prostor je ve východní části uzavřen kovovou mříží a brankou.

STAV PŘED REKONSTRUKCÍ

Opěrná zeď balustrády je vystavěna ze smíšeného zdiva s betonovým materiálem, vykazuje trhliny, omítka místy opadává. Pískovcové prvky balustrády - spodní římsa, parapetní deska, kuželky a sloupky jsou z velké části vážně poškozeny korozi, projevují se praskliny, některé části jsou poškozeny vlivem zkorodovaného středního čepu, který trhá pískovec kuželek. Díly jsou místy přesazené. Pilíře pod sochami byly zděné, omítnuté z teraco omítky, vyjma prvního u zdiva kostela, který byl nově vyroben z pískovce. Sochy světců byly nedávno restaurovány.

KONCEPCE RESTAUROVÁNÍ A STAVEBNÍ OBNOVA

Restaurování bude předcházet stavební zásah, který bude spočívat v revizi a obnově funkčnosti kanalizace, vybudování opěrné zdi pro odlehčení tlaku zeminy na zídku balustrády pod úrovní povrchu trávníku, provedení nového odvodnění plochy balustrády do nově vybudovaného žlabu s litinovou mřížkou. Zídka balustrády bude očištěna od přecházejících betonů a železných konstrukčních prvků. Dále bude následovat výroba a nové osazení pískovcových pilířů a jejich povrchové sjednocení, přeložení pískovcové dlažby po předcházejícím očištění kamenných dlaždic, nové osazení schodiště hlavního i zadního. Chybějící kamenné prvky budou doplněny novými. Při restaurování pískovce na balustrádě (kuželek a všech

ostatních částí) bude postupováno ve smyslu konzervačního přístupu k památce, což znamená například záchrana maximálního množství dochovaných originálních kuželek.

STAVEBNÍ A RESTAURÁČSKÝ ZÁSAH

Vzhledem k velkému objemu prací i finančních nákladů bylo nutno akci rozdělit do několika ročních etap:

1. V roce 2006 - výměna pískovcových pilířů soch u vstupu do prostoru balustrády, revize restaurování všech soch ve vstupu, restaurování přední části pískovcových prvků balustrády a oprava kanalizace u schodiště.

2. V roce 2007 - stavební obnova v souvislosti s vybudováním opěrné zídky pod zemí mezi kostelem a balustrádou, komplexní odkanalizování ploch balustrády včetně vybudování odvodného žlabu krytého litinovou mřížkou, přeložení dlažby po jejím předcházejícím restaurátorském ošetření. Současně bude restaurováno několik polí balustrády. Závěrem budou provedeny terénní úpravy s novým osemem trávníku.

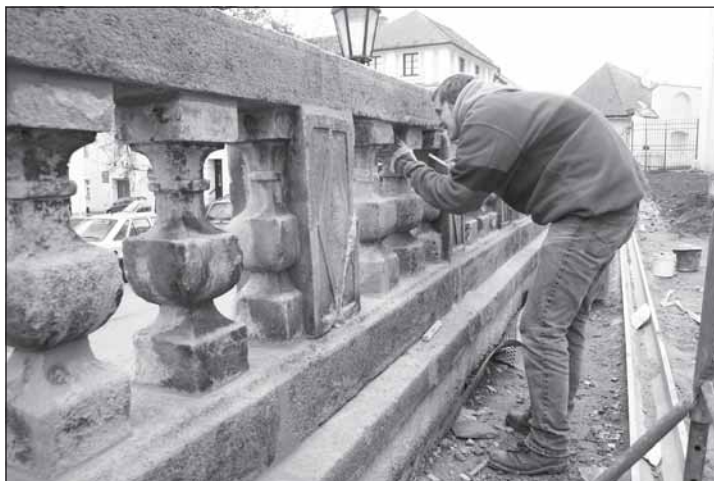
V roce 2007 byla provedena rekonstrukce balustrády za výrazného finančního příspěví Ministerstva kultury ČR a města Kroměříž, bez nichž by uvedené opravy nebyly provedeny a kterým patří poděkování.

3. V roce 2008 - bude dokončeno restaurování zbývajících polí balustrády a komplexně restaurováno zadní schodiště.

Zodpovědným restaurátorem akce je Mgr. Ladislav Werkmann z Olomouce. Dodavatelem stavebních prací je stavební společnost JC stav, s.r.o., Kroměříž.

Vít Pořízek

odborný duchovní asistent děkanátu Kroměříž

Pokud to počasí dovolí, pracují restaurátoři na opravách balustrády. Foto: -kam-

Pamatujete někdejší „Tržák“?

Návštěvník Kroměříže, který sem zavítá po několika letech, je překvapen, jakou proměnou město prošlo a prochází. Na místě starých budov jsou postavena moderní sídliště, vznikají zcela nové části města. Proměnou prošel také někdejší „Tržák“, ležící mezi Stoličkovou ulicí ze severu, Švabinského nábřežím z jihu, Chelčického ulicí z východu a Štítného ze západu. Velká holá prostora tržiště byla lemována vzrostlými topoly a ohraničena bytelným železným zábradlím. To bylo někdejší tržiště, sloužící k pravidelným trhům na dobytek, při nichž bylo možno koupit či prodat hovězí dobytek, kozy, ovce i koně. Od toho také získal svůj název. Termíny konání trhů - tarmaků - jak se tenkrát říkalo, byly uváděny v hospodářských kalendářích.

Za 2. světové války, když už nacistům bylo 'ouvej', odbývaly se zde také odvozy psů pro službu v armádě jako nosičů min proti tankům, za zimního tažení také rekvírování lyží, kterých se armádě nedostávalo.

Své nezastupitelné místo tu mívaly cirkusy, které lákaly lidi břešnou muzikou; pro mládež byl atrakcí cirkusový zvěřinec, který bylo možno o přestávce za mírný poplatek navštívit. Cirkusy byly tehdy velkou atrakcí, proto se k nim na představení valily zástupy zájemců, mnohdy se na všechny ani vstupenka nedostala.

Volné prostory také využívaly kolotoče, houpačky, střelnice a jiné zábavní akce. Kdo se jich dostatečně nabažil, mohl se občerstvit v restauraci pana Holíka na rohu Stoličkovy a Veleslavínovy ulice. Tam také úspěšní prodejci z trhů zapíjeli litkupy.

Na dolní, jižní straně tržiště byly dvě řady nouzových polodřevěných řadových domků pro chudinu - „kolonie“. Od těch se pak až k nábřeží rozkládalo velké za-

Historické snímky ze sbírky Pavla Dvořáčka

hradnictví pana Nárožného, kde bylo možné nakoupit všemožnou zeleninu, květiny k řezu i hrmkové, kytičky a smuteční věnce.

K horní části se vázalo městské jezírko zvané Černé, které v létě sloužilo mládeži ke koupání a v zimě k bruslení. Pod železniční tratí na Zborovice byla dolina, v níž byly na betonových podstavcích umístěny dvě velké cisterny na petrolej a benzin, které se říkávalo Petrolejanka. Její malý svah, ne delší než 20 metrů, posloužil drobtině k sáňkování.

Básník říká, že „Čas oponou trhul a změnil svět“. Věru, změnil jej i v takových drobnostech, jako bylo někdejší tržiště či „Tržák“ před šedesáti a více lety. Zůstalo už jen nemnoho pamětníků.

Vojtěch Březina

Zdroje a tradice kulturnosti Kroměříže aneb Malý výšlap do minulosti města

Vznik prvního národního spolku byl prostý a rychlý. Vzrůstající napětí mezi českou a německou národností se přenášelo i na půdu dosud tolerantního kasina. Na mnozíci se urážky a hrubé výpady ze strany některých obzvlášť výbojných Němců odpovíděla skupinka národně uvědomělých měšťanů tím, že z podnětu dr. Kozánka kasino opustila a vytvořila si vlastní společenské centrum v Benešově kavárně (proti domu Baťa). Zpočátku zde stačil celé této společnosti jediný stůl.

A zde se zřejmě v roce 1862 zrodil nápad dát tomuto původně zcela volnému společenství také organizační podklad v rámci tehdy masově zakládaných čtenářských spolků. Tak byl ustaven čtenářský spolek Občanská nebo také Měšťanská beseda. O jejím ohlasu u veřejnosti svědčí to, že už v roce 1865 čítala účtyhodných 60 členů. Spolek si tudíž opatřil spolkovou místnost v Čerčanově domě v Kovářské ulici, v roce 1868 přešel do dostavěného Nadsklepí, odtud v roce 1885 do právě zřízeného hotelu Simonova a konečně se v roce 1904 trvale usadil v Kozánkově domě na Miličově náměstí, až do nedávné doby sídle moravské hudební školy. Budova stála v místě mezi gymnáziem a Ostrým rohem.

Činnost Občanské besedy byla zpočátku skromná. Z větších akcí to byla pouze slavnost k 70. narozeninám Františka Palackého v roce 1868 na tehdy ještě nezáleženě hoře Barborské a v témže roce výprava delegace do Prahy ke kladení základního kamene k Národnímu divadlu. Jinak se členové příležitostně scházeli k přátelským besedám, rádi si společně zazpívali a předpláceli si Moravskou orlici, první český list národního hnutí na Moravě, vycházející v Brně od března 1863.

Nepochybně z tohoto okruhu národovců vzešel o rok později, v roce 1863, podnět ke zřízení zpěváckého spolku. Název Moravan navrhl J. M. Šperlín, který se také stal jeho prvním předsedou. Moravan tak podchytil tradiční muzikálnost Kroměřížanů a řadovým občanům poskytl příležitost k ušlechtilému vyžívání. V roce 1865 vykazoval Moravan 30 členů činných a 27 přispívajících. A nutno připomenout, že i zpěv národních, duchovních a vlasteneckých písní byl tehdy projevem vlastenectví. Mnozí členové Občanské besedy byli zároveň členy Moravanu, takověto dvojí trojčlenství bylo v té době zcela běžné. Rozhodující vliv měla v Moravanu rodina Kozánkova. Oba Kozánkovi synové, Karel a Emil, studovali práva v Praze, a tak se důvěrně seznámili s řadou našich předních skladatelů, mezi jinými především s Antonínem Dvořákem. Těchto známostí později bohatě využili jak k prospěchu Moravanu, tak celé hudební Kroměříže.

Rovněž Moravan se zpočátku spokojoval s drobnými akcemi. Starostům města, svým významným členům a příznivcům pořádal vždy v den jejich narozenin a jmenin tzv. zastaveníčka. Se zpěvem připochoďovali k domu jubilanta a tam mu zazpívali několik písní, což přirozeně neuniklo pozornosti kolemjdoucích a sousedů. Tudíž byly to jakési první veřejné koncerty. Když se jednou vraceli členové ze zastaveníčka od domu Šperlínova a zřejmě si i cestou zpívali, polili je vojáci v Křížné ulici z oken kasárnen vodou. Později se kasárna změnila v hotel Simon.

Od svého vzniku pořádal Moravan besedy, zpestřované bohatým kulturním i zábavným programem, vystoupením moravského sboru, sólovými hudebními čísly, deklamací vlasteneckých básní, komickými výstupy a vrcholící samozřejmě tancem. Často se protáhly až do časných ranních hodin. Těchto besed se vždy v hojném počtu účastnili také srdečně zvaní venkované. V roce 1868 se takováto beseda odbyvala už v právě dostavěném Nadsklepí. V roce 1884 navštívili moravskou besedu sám nově zvolený starosta Ferdinand Bojakovský, čehož si vlastenci nesmírně považovali. Na programu těchto besed se pravidelně podílela i Občanská beseda o ochotníci. Takováto spolupráce všech prvních spolků bývala trvale velmi úzká a plodná.

V letních měsících bývaly velmi oblíbené výlety národních spolků na Hrázu nebo na Ostrov u rybníka Šlajza. Každý výlet začínal pochodem městem, v čele vždy s kapelou a spolkovým praporem. Když začali s výlety také kroměřížští Němci, staly se pochody jakousi neoficiální přehlídkou vzájemného poměru sil. Obzvláštní význam měly výlety, říkalo se jim výšlapy, do některé sousední vesnice, čehož si venkované velmi považovali. Například v Těšnovicích uvítali Moravan před hostincem vyzdobeným národními barvami. Moravan zazpíval několik písní a pak už následovala společná přátelská beseda. V Břestě si zase po uvítání vyšli všichni společně na procházku do polí. Měšťané a venkované se tak blíže poznávali, sblížovali a vzájemně se ve svém vlastenectví posilovali.

Tzv. pochodové výlety pořádal také Sokol. Kroměřížští sokoli například připochoďovali do Tlumačova, tam je už očekávali členové čtenářského spolku a Sokola z Kvasic a pak pochodovali všichni společně s muzikou a zpěvem na kvasické vletišťě na Vrážisku. Jinak musel Sokol až do zakoupení Měšťanské střelnice v roce 1907 improvizovat, cvičil v tzv. barákovém táboře v Purkyňově ulici. Veřejná cvičení pořádal třeba na nádvoří cukrovaru nebo v zahradě hotelu Mostar. Ten stával na místě dnešního

autobusového nádraží. V roce 1902 zakoupil pozemek od Jana Simona, jednoho ze zakladatelů kroměřížského Sokola, v Kollárově ulici, vystavěl zde i dům, ale po koupi střelnice pozemek i s budovou zase prodal.

Divadelní ochotníci, sdružení ve Spolku ochotnického divadla, se hráli své první představení 18. dubna 1865. Začali s velkým elánem, v letech 1865 až 1868 odehráli 14 představení, poté však i oni v důsledku nepříznivých poměrů dost dlouho stagnovali. Ochotnické divadlo mělo obzvlášť obrovský význam v tom, že svou srozumitelností, snadnou dostupností a hlavně zábavností vzbudilo zájem také v lidových vrstvách, jimž činnost Občanské

besedy i Moravanu připadala trochu exkluzivní. A tak se jednotlivé spolky o své působení na veřejnosti podělily. Občanská beseda se zaměřila hlavně na osvětu, Moravan holdoval zpěvu a výrazně ovlivňoval estetické citění občanů. Spolek ochotnického divadla bavil občany bez rozdílu společenského postavení svými divadelními produkcemi a Sokol pečoval o tělo, leč záhy i on vyvíjel velmi aktivní kulturní činnost. Všechny spolky pořádaly časté zábavné podniky, výlety, taneční zábavy a spolkové plesy a tím významně utužovaly společenskou soudržnost kroměřížské veřejnosti.

PhDr. Zdeněk Lajpek

Představujeme kroměřížský sport a sportovce

Kuželkářský klub Kroměříž

Ohlédnutí za první pětiletkou

Kuželkářský klub zahájil svou činnost jako občanské sdružení valnou hromadou 5. dubna 2002. Impuls k provozování sportovní činnosti dal majitel kuželny František Nedopil. Vsadil na práci s mládeží a v získávání dětí měl velký úspěch. Na 40 dětí ve věku od 10 do 18 let začalo závodně hrát.

Snímek z vyhlášení vítězů turnaje O pohár starosty města Kroměříže - čtvrtý ročník 2006-2007. Zleva stojící: František Nedopil, Josef Hamla, Mgr. Miloš Malý - starosta města, Stanislav Navrátil, Pavel Vyskočil, Josef Stratil. Sedící: Miroslav Hoffmann, Aleš Surma, Radek Hradečný a Miroslav Čagáček.

Foto: archiv KKK

Představujeme kroměřížský sport a sportovce

Kuželkářský klub Kroměříž

V krajském přeboru mládežnických kategorií nastoupilo za Kroměříž 26 dětí. Pro krajskou kuželkářskou obec to byl šok. Kuželkářský klub Kroměříž se stal největší základnou mládeže a posléze i neúspěšnějším mládežnickým klubem ve Zlínském kraji. Tréninky mládeže probíhaly čtyřikrát týdně a výsledky této cílevědomé činnosti se záhy objevily. Prvního úspěchu v celostátním měřítku dosáhla Kamila Katzerová, která v kategorii žákyň získala titul mistryně České republiky. Následovala řada čelných umístění na mistrovství ČR a hlavně v „Poháru mladých nadějí“. Je to celostátní soutěž žáků, v níž se sčítají výsledky šesti turnajů. Zde sbírali úspěchy Martin Kuběna, Tomáš Kejik, Pavlína Procházková, Kamila Katzerová, Martina Zavadilová, Kateřina Vymětalová a Kristýna Dostálová.

V soutěžích družstev byli hoši i děvčata velmi úspěšní. V sezóně 2005-2006 získalo družstvo dorostenek třetí místo v ČR. V kádru nastupovaly Kamila Katzerová, Pavlína Procházková, Martina Ančincová a Pavlína Jonášková.

Dorostenci měli nejlepší sezónu v roce 2006-2007, kdy obsadili jako družstvo druhé místo v 2. lize ČR. Na tak vynikajícím umístění měli největší zásluhu Martin Kuběna, Tomáš Kejik a Vladimír Kufel.

Na základě vynikajících výkonů v ligových soutěžích byli do reprezentace ČR zařazeni Martin Kuběna a Pavlína Procházková. Ani zde neudělali svému klubu ostudu. Všechny čtyři už dříve jmenované dorostenky dostaly příležitost si zahrát extraligovou soutěž žen a to už od 15 let věku. Staly se oporou tohoto týmu, který měl

nejlepší umístění v sezóně 2005-2006, kdy skončil na čtvrtém místě v České republice. Navíc děvčata získala 3. místo v Poháru České kuželkářské asociace. Největší hvězdou týmu dospělých se stala Bohdana Jankových, která v loňské sezóně skončila na pátém místě v hodnocení extraligových hráček.

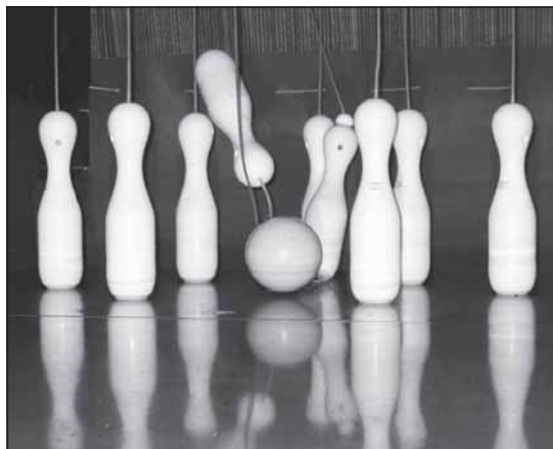
Kuželkářský klub Kroměříž je úspěšný nejen po stránce výkonnosti, ale i pořadatelské. Každým rokem je poctěn organizováním některé kategorie v rámci kraje. Dvakrát pořádal mistrovství ČR juniorek a důvěru od ČKA dostal i v rámci mezistátního utkání Česká republika versus Rakousko.

V letošním roce pořádal klub už pátý ročník mezinárodního turnaje o „Pohár Hanáckých Athén“. Soutěž je vypsaná pro dvojice. Letos to bylo i s účastí čerstvé mistryně světa Hany Wiedermannové! „Pohár mladých nadějí“ - celostátní turnaj žactva má už stále místo v kalendáři ČKA ve prospěch Kroměříže.

Pro širokou veřejnost neregistrovaných hráčů pořádá klub soutěž družstev „O pohár starosty města Kroměříže“. Letos se hraje už pátý ročník. Do soutěže je zapojeno 16 družstev, která hrají systémem každý s každým. Představuje to 120 zápasů a turnaj se hraje šest měsíců. Pro zpříjemnění volných chvil seniorů pořádá kuželna pravidelná utkání každý čtvrtek dopoledne po celý rok. Účast je velmi hojná a to dokazuje, že se kuželky mohou hrát v každém věku.

Kuželkářský klub provádí pravidelně výběr nových členů, hlavně mládeže, aby v budoucnu dosahoval ještě větších úspěchů.

-FN-

KROMĚŘÍŽSKÝ ZPRAVODAJ

- kulturně - společenský měsíčník. Ročník 12/2007. Vydává město Kroměříž. Šéfredaktor Mgr. Miroslav Karásek. Redakční rada: MUDr. Olga Sehnalová, MBA, MUDr. Jarmila Číhalová, Mgr. Petr Sedláček, Mgr. Daniela Hebnarová, Mgr. Pavel Zma, Mgr. Miroslav Karásek. Adresa redakce: Kroměřížský zpravodaj, Městský úřad, odbor kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče, Velké náměstí 33, 767 01 Kroměříž. Tel.: 573 321 210, fax: 573 321 202, e-mail: zpravodaj@mesto-kromeriz.cz. Grafické zpracování a příprava pro tisk: František Valer. Tisk: KATOS CZ, s.r.o., Kojetín. Vychází 26. listopadu 2007 nákladem 2 800 kusů. Cena 5 Kč. Redakce nezabírá předplatné ani zaslání poštou. Uzávěrka příštího vydání je 20. prosince 2007. Pretiskování článků je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevyžádané rukopisy nevracíme. Povolení Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14888.

Kvetoucí Kroměříž v roce 2007. Kovošrot, Chropyňská ulice. Božena Michová, Na Lindovce. Foto: Jana Knapková

8 594062 670001